

Otokar

Sürdürülebilirlik Raporu 2017

İÇİNDEKİLER

Rapor Hakkında	3
Genel Müdür Mesajı	4
Otokar Hakkında	6
Sürdürülebilir Gelişim Odaklı, Sorumlu Yönetim	11
İstikrarlı Büyüme, Sürekli Gelişim	18
Katma Değer Odaklı İnovasyon	20
Değer Zinciriyle Birlikte Gelişmek	23
İnsan Odaklı İşyeri	30
Çevre Dostu Üretim	35
İklim Değişikliği, Enerji ve Emisyonlar	39
Topluma Değer Vermek	42

**RAPOR
HAKKINDA****GENEL
MÜDÜR
MESAJI****OTOKAR
HAKKINDA****SÜRDÜRÜLEBİLİR
GELİŞİM ODAKLI,
SORUMLU YÖNETİM****İSTİKRARLI
BÜYÜME,
SÜREKLİ GELİŞİM****KATMA
DEĞER
ODAKLI
İNNOVASYON****DEĞER
ZİNCİRİYLE
BİRLİKTE
GELİŞMEK****İNSAN
ODAKLI
İŞYERİ****ÇEVRE
DOSTU
ÜRETİM****İKLİM
DEĞİŞİKLİĞİ,
ENERJİ VE
EMİSYONLAR****TOPLUMA
DEĞER
VERMEK****RAPOR
HAKKINDA**

Yapılmayı yapmak hedefiyle 55 yıl önce yola çıkarak, dünden bugüne imkansızları başardık. Bugün de başarımızı yarınlara taşımak ve paydaşlarımız için sürdürülebilir değer üretmek için çalışıyoruz. Otokar'ın ilkeli ve sorumlu yönetim anlayışıyla gerçekleştirdiği başarı serüveninin köşe taşlarını sürdürülebilirlik raporları kanalıyla her yıl paydaşlarımızın bilgisine sunuyoruz.

Otokar Sürdürülebilirlik Raporu, faaliyetlerimizin sosyal, ekonomik ve çevresel etkilerini değerlendiren, bu etkilere yönelik yaklaşımlarımızı ve performans sonuçlarımızı içeren temel bilgilendirme araçlarımızdan biridir. Geçtiğimiz yıl uygulamaya geçtiğimiz GRI Standartları bu yıl da ana metodolojimizi oluşturmaktadır. Bu rapor, GRI Standartları: temel (core) seçeneğine uygun olarak hazırlanmıştır.

Raporun ana omurgasını oluşturan Otokar Sürdürülebilirlik Öncelikleri, GRI Standartları gereklilikleri göz önünde bulundurularak oluşturulmuştur. Öncelikli konularda yapılan açıklamalarda da GRI Standartlarının gösterge setleri kullanılmaktadır. GRI Standartları'nın kapsamadığı performans alanlarında ise sektöre özgü performans kriterlerine yer verilmektedir.

Otokar Sürdürülebilirlik Raporu'nun kapsamını Otokar Otomotiv ve Savunma Sanayi A.Ş.'nin 1 Ocak 2017-31 Aralık 2017 takvim yılında Türkiye'de gerçekleştirilen faaliyetleri oluşturmaktadır. Şirket bütününe yansıtması amacıyla finansal bilgiler, şirketin konsolide finansal tablolarında yer aldığı şekliyle sunulurken, tüm diğer bilgiler Türkiye operasyonu kapsamında paylaşılmaktadır.

Otokar 2017 Sürdürülebilirlik Raporu'na ve geçmiş dönemlere ait raporlara www.otokar.com.tr adresinden ulaşabilirsiniz. Rapor hakkında görüş ve önerilerinizi kyl@otokar.com.tr adresi veya web sitemiz üzerinden bize iletebilirsiniz.

GENEL MÜDÜR'ÜN MESAJI

Saygıdeğer Paydaşlarımız,

Gelecek nesillere yaşanabilir, güvenli bir dünya bırakma hedefimiz doğrultusunda gerçekleştirdiğimiz çalışmalarda başarılı bir dönemi daha geride bıraktık. Şeffaf, hesap verebilir ve sorumlu yönetim anlayışımızla, faaliyetlerimizi bir yandan insan ve çevre odağından ödün vermeden yürütürken diğer yandan da finansal başarıyı artırdık. Dünyada ve Türkiye’de ekonomiye olan güvenin arttığı raporlama döneminde başarılı bir performans sergileyerek ciromuzu %9 yükselttik; ihracatın cirodaki payını da %31’e yükselttik. 2017 yılında 9,33 puanla BIST Kurumsal Yönetim Endeksi’ndeki yerimizi güçlendirdik, BIST Sürdürülebilirlik Endeksi’nde de tekrar listelenmeye hak kazandık. Gelecek dönemlerde de aynı başarıyı sergilemeyi hedefliyoruz.

Otokar’ın temel iş stratejisi, fikri hakları %100 bize ait olan, verimli, çevreci ve yenilikçi ürünlerle gelecek nesillerin yaşam standartlarının geliştirilmesine, dünya genelinde barış ve güvenliğin tesisine katkı sağlamaktır. Bunu gerçekleştirirken de operasyonel mükemmelliği ve çevre performansımızı geliştirmeyi, yerel ekonomiye ve toplumsal gelişime destek vermeyi hedefliyoruz.

Operasyonlarımızda çevresel etkinin azaltılması ve iklim değişikliğiyle mücadeleyle yönelik çalışmalarımıza 2017 yılında da devam ettik. Dönem içinde gerçekleştirdiğimiz projelerle enerji tüketimini 856 GJ, sera gazı emisyonunu 138 ton CO₂e azalttık. 149 bin m³ atık su geri kazanımı gerçekleştirerek üretim için ihtiyaç duyduğumuz suyun %49’unu geri kazanımdan elde ettik.

Raporlama döneminde iş stratejimizin ana bileşenlerinden olan Ar-Ge harcamalarımızın ciromuza oranını %5,17’den %5,9’a yükselttik. Bu çalışmalarımızı da önemi gün geçtikçe artan geleceğinin akıllı şehirlerinin toplu taşıma ihtiyacını karşılamada hayati olan akıllı ve düşük emisyonlu araçların tasarım ve teknoloji geliştirme çalışmalarına odakladık.

Bu kapsamda 12 metre şehir içi otobüs geliştirme çalışmalarımıza devam ettik. Raporlama döneminde başlattığımız ve 2019’da tamamlayacağımız Appstacale - Bulut Tabanlı Akıllı Araç Uygulama Platformu Projesi’yle de ulusal ve uluslararası ölçekte otomotiv uygulamalarında kullanılmak üzere araç veriyolu sistemi ve IoT bulut platformunun birleştirilmesini amaçlıyoruz.

Faaliyetlerimizle paydaşlarımıza yüksek katma değer yaratmamızın ön koşulu nitelikli ve yetkin insan kaynağıdır. Çalışanlarımızın mevcut niteliklerini daha da geliştirmek amacıyla her yıl binlerce saat eğitim çalışması gerçekleştiriyoruz. Bu yıl da toplam 73.466 kişixsaat eğitim çalışması gerçekleştirdik. Faaliyetlerimizin en önemli boyutlarından biri olan iş sağlığı ve güvenliği performansının geliştirilmesi, çalışanlarımızın İSG algısını sürekli diri tutmak amacıyla da 18.288 kişixsaat İSG eğitimi gerçekleştirdik. Diğer taraftan raporlama döneminde toplumsal gelişime desteğimizin ana uygulamalarından olan sosyal sorumluluk çalışmalarımızı da devam ettirdik.

Gelecek nesillere kaliteli ve güvenli bir yaşam sunmak, paydaşlarımız için katma değer üretmek için yenilikçilik ve sürdürülebilirlik odağıyla çalışmalarımıza gelecek dönemlerde de devam edeceğiz. Bu çalışmalarımıza sundukları destekle bizleri motive eden başta çalışanlarımız, yatırımcı ve hissedarlarımız, tedarikçi ve iş ortaklarımız olmak üzere tüm paydaşlarımıza bize duydukları güven için teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

Serdar Görgüç
Genel Müdür

OTOKAR HAKKINDA

RAPOR
HAKKINDAGENEL
MÜDÜR
MESAJIOTOKAR
HAKKINDASÜRDÜRÜLEBİLİR
GELİŞİM ODAKLI,
SORUMLU YÖNETİMİSTİKRARLI
BÜYÜME,
SÜREKLİ GELİŞİMKATMA
DEĞER
ODAKLI
İNOVASYONDEĞER
ZİNCİRİYLE
BİRLİKTE
GELİŞMEKİNSAN
ODAKLI
İŞYERİÇEVRE
DOSTU
ÜRETİMİKLİM
DEĞİŞİKLİĞİ,
ENERJİ VE
EMİSYONLARTOPLUMA
DEĞER
VERMEK

1960'LAR

1963

Şirket, "Otobüs Karoseri A.Ş." unvanı ile Bahçelievler'de kuruldu.

1964

Magirus lisansı altında Türkiye'nin ilk şehirler arası otobüslerinin üretimi yapıldı.

1967

İlk küçük otobüslerin üretimi ve ihracatı gerçekleştirildi.

1968

Döneminde efsane olmuş Havalı Apollo otobüsleri üretildi.

1970'LER

1970

Toplu taşımacılığa uygun olarak tasarladığı minibüsleri üretti.

1976

Koç Topluluğu'na katılım.

1980'LER

1980

Türkiye'nin para taşıma amaçlı ilk zırhlı aracı tasarlandı ve üretildi.

1984

Şirket'in unvanı "Otokar Otobüs Karoseri Sanayii A.Ş." olarak değiştirildi.

1987

Land Rover Defender lisansı ile taktik tekerlekli araç üretimine başlandı.

1990'LAR

1990

Türkiye'nin ilk taktik tekerlekli zırhlı araç üretimi ve Türkiye'nin ilk taktik zırhlı araç ihracatı gerçekleştirildi.

1995

Otokar hisseleri halka arz edildi.

1997

Sakarya'daki 86 bin m²'lik fabrikaya taşındı.

2000'LER

2002

İstanbul Fruehauf A.Ş. ile birleşme gerçekleştirildi; Sultan ismi ile küçük otobüs tasarımı ve üretimine başlandı, ilk yılda pazar ikinciliği elde edildi.

2003

Türkiye'nin ilk ADR'li tankerini üretti.

2004

Otokar'ın Ar-Ge çalışmaları Ar-Ge Merkezi altında toplandı.

2005

Otokar markalı semi-treyler tasarımı ve üretimi gerçekleştirildi.

Zırhlı iç güvenlik aracı ürün ailesine katıldı.

2007

Orta boy otobüs "Doruk" tasarlandı ve üretim planına alındı, Türkiye'nin ilk hibrit otobüsü üretildi.

2008

Türk Silahlı Kuvvetleri'nin güncel ihtiyaçlarına uygun, milli imkanlarla modern tank üretimi projesinde ana yüklenici olarak görevlendirildi.

Üretim alanı 552 bin metrekareye çıkarıldı.

2009

Mayına dayanıklı zırhlı araç "Kaya" ve 12 metrelik belediye otobüsü "Kent" ürün ailesine eklendi.

"Doruk"la, Türkiye'de "Design Turkey Tasarım Ödülü"ne ve Avrupa'da "Busworld Kortrijk Grand Award" a layık görüldü.

RAPOR
HAKKINDAGENEL
MÜDÜR
MESAJIOTOKAR
HAKKINDASÜRDÜRÜLEBİLİR
GELİŞİM ODAKLI,
SORUMLU YÖNETİMİSTİKRARLI
BÜYÜME,
SÜREKLİ GELİŞİMKATMA
DEĞER
ODAKLI
İNNOVASYONDEĞER
ZİNCİRİYLE
BİRLİKTE
GELİŞMEKİNSAN
ODAKLI
İŞYERİÇEVRE
DOSTU
ÜRETİMİKLİM
DEĞİŞİKLİĞİ,
ENERJİ VE
EMİSYONLARTOPLUMA
DEĞER
VERMEK

2010'LAR

2010

Şirket unvanı Otokar Otomotiv ve Savunma Sanayi A.Ş. olarak değiştirildi.

Çok tekerlekli zırhlı araç platformlarından ilki olan "Arma 6x6" ürün ailesine eklendi.

Otokar, Türkiye'nin en çok satılan otobüs markası oldu.

2011

"Kent" belediye otobüsü, Avrupa'da "European Coach Week" kapsamında Jüri Özel Ödülü'nü kazandı.

"Arma 8x8" zırhlı muharebe aracı ürün ailesine eklendi.

Fransa'da bağlı ortaklık olan Otokar Avrupa kuruldu.

2012

Otokar Tank Test Merkezi açıldı.

Milli tank "Altay"ın ilk prototipleri üretildi.

Türkiye'nin ilk elektrikli otobüsü tanıtıldı.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nden 900 KENT belediye otobüsü siparişi alındı.

2013

Türkiye'nin ilk özgün paletli zırhlı aracı "Tulpar" ve zırhlı personel taşıyıcısı Ural ürün ailesine eklendi.

Otokar CRM Merkezi kuruldu.

2014

Müşteri memnuniyeti alanında ISO 10002 sertifikası alındı.

Otokar Ar-Ge Merkezi, otomotivde "En Başarılı Ar-Ge Merkezi" seçildi.

Otokar Elektromanyetik Uyumluluk Test Merkezi akredite oldu.

2015

Altay Ana Muharebe Tankı son iki prototipinin Türk Silahlı Kuvvetleri ve Savunma Sanayii Müsteşarlığı kabul testlerine başlandı.

Kent körlüklü otobüs ve Tulpar S Paletli Zırhlı Muharebe Aracı ürün ailesine eklendi.

Savunma Sanayi Müsteşarlığı tarafından 2015 yılı Savunma Sanayi Birincilik Ödülü'yle ödüllendirildi.

Otokar art arda 6. kez Türkiye'nin en çok tercih edilen otobüs markası ve Türkiye küçük otobüs ihracatında lider oldu.

BIST Sürdürülebilirlik Endeksi'ne dahil oldu.

2016

Birleşik Arap Emirlikleri'nde Otokar Land Systems Limited şirketi kuruldu.

Cobra II zırhlı araçları TSK envanterine girdi; Cobra II için ilk ihracat anlaşması imzalandı.

İSBK ve KoçSistem iş birliğiyle CoMoSeF Projesi kapsamında Akıllı Otobüs uygulaması hayata geçirildi.

İzmir Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı ESHOT'un 100 adet körlüklü otobüs alımı ihalesi kazanılarak teslimat tamamlandı.

Otokar Ar-Ge Test Merkezi Dinamometreli İklimlendirilmiş Test Odası, araç üst yapıları ATP tip testleri için "Türkiye'nin ilk ve tek onaylı test istasyonu" olarak seçildi.

Otokar Iceliner, Türkiye'de üretilen ve sertifikalandırılan, Code XL yük güvenlik standartlarında, tren yüklemelerine uygun ilk (Huckepack) frigorifik treyler oldu.

Faaliyet gösterilen segmentlerin toplamında Türkiye otobüs pazarı lideri; Türkiye'nin en çok tercih edilen frigorifik treyler markası oldu.

Sultan otobüsleri için teknoloji ve lisans ihraç edilmeye başlandı.

2017

Otokar ve Birleşik Arap Emirlikleri'nin (BAE) önde gelen yatırım şirketi Tawazun'un girişimleriyle kurulan Al Jasoor (Cesur), BAE Silahlı Kuvvetleri ile Türkiye için tek kaleme imzalanan en büyük savunma ihracatı olma özelliği taşıyan amfibik 8x8 zırhlı araç anlaşması imzaladı.

Altay prototiplerinin kalifikasyon ve kabul testleri Şubat 2017'de başarıyla tamamlandı.

Altay Asimetrik Harp Tankı ilk kez IDEF'te sergilendi.

Otokar, Türkiye otobüs pazarı lideri oldu.

Sultan S, Comfort, Maxi ve Mega araçları yenilendi.

Yeni şehir içi otobüsü Sultan LF ürün ailesine eklendi.

Yenilenen Doruk T, Avrupa pazarına Ulyso T ismiyle tanıtıldı.

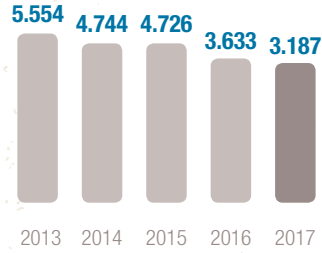
Kent Körlüklü otobüs ilk kez ihraç edildi.

Dördüncü sanayi devrimi olarak adlandırılan Endüstri 4.0'a geçiş için çalışmalar başladı.

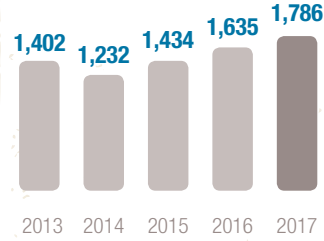
CoMoSeF projesi Barcelona'da düzenlenen etkinlikte 2017 İnnovasyon Ödülü'nü aldı.

300'e yakın satış ve servis noktasıyla 5 kıtada, 60'tan fazla ülkeye fikri mülkiyet hakları kendine ait ürünler sunan %100 yerli sermayeli bir dünya markası.

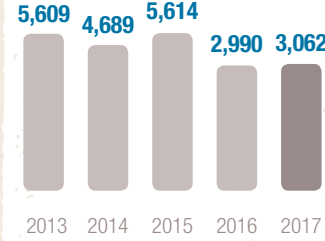
SATIŞ (ADET)

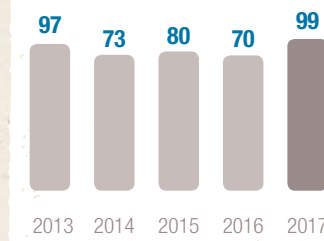
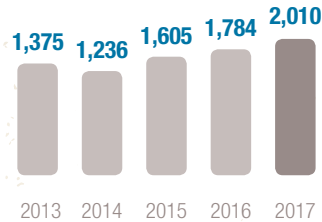
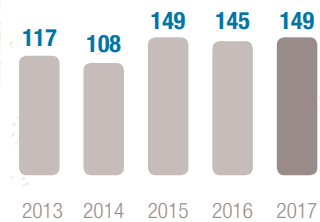
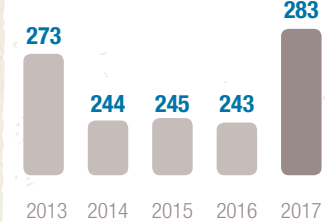
SATIŞ GELİRLERİ (MİLYON TL)

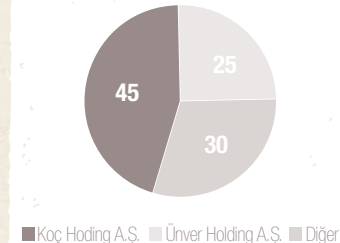
ÜRETİM (ADET)

NET DÖNEM KARI (MİLYON TL)

TOPLAM VARLIKLAR
(MİLYON TL)İHRACAT GELİRLERİ
(MİLYON ABD DOLARI)ÖZKAYNAKLAR
(MİLYON TL)

ORTAKLIK YAPISI (%)

VİZYONUMUZ

Otokar, kendi teknolojisini geliştirerek ürünlerinde yerli ve milli kimlik özelliğini korur; topyekûn mükemmellik felsefesi ile müşterilerinin, çalışanlarının ve ortaklarının memnuniyetinde sürekliliği sağlamayı hedefler.

MİSYONUMUZ

Otokar'ın ana görevi, ticari araçlar ile çeşitli savunma sanayi mamullerini, müşteri beklentileri doğrultusunda, dünya çapında rekabet gücü olan ürünler olarak tasarlamak, üretmek ve pazarlamaktır.

%97

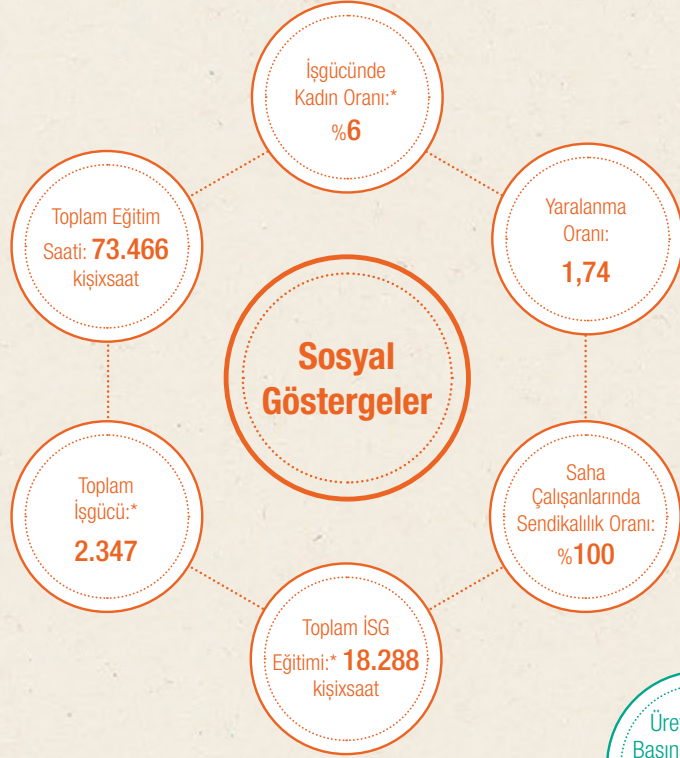
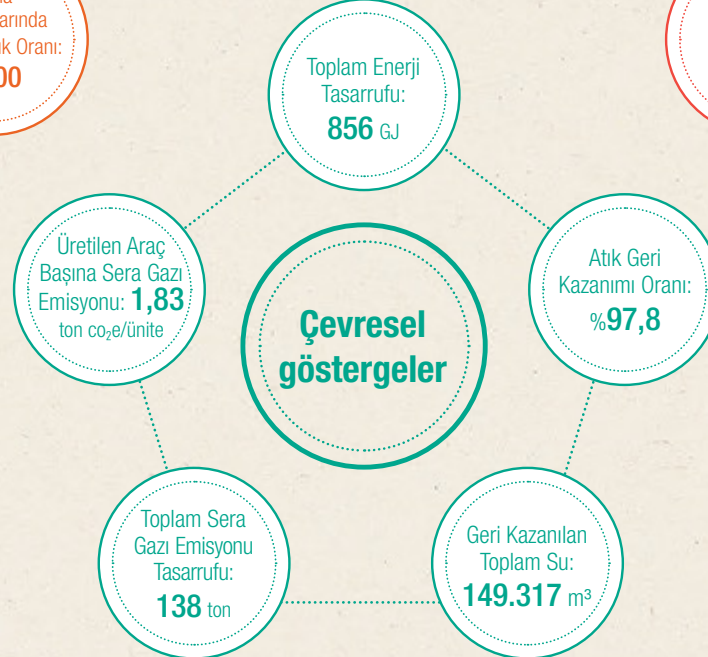
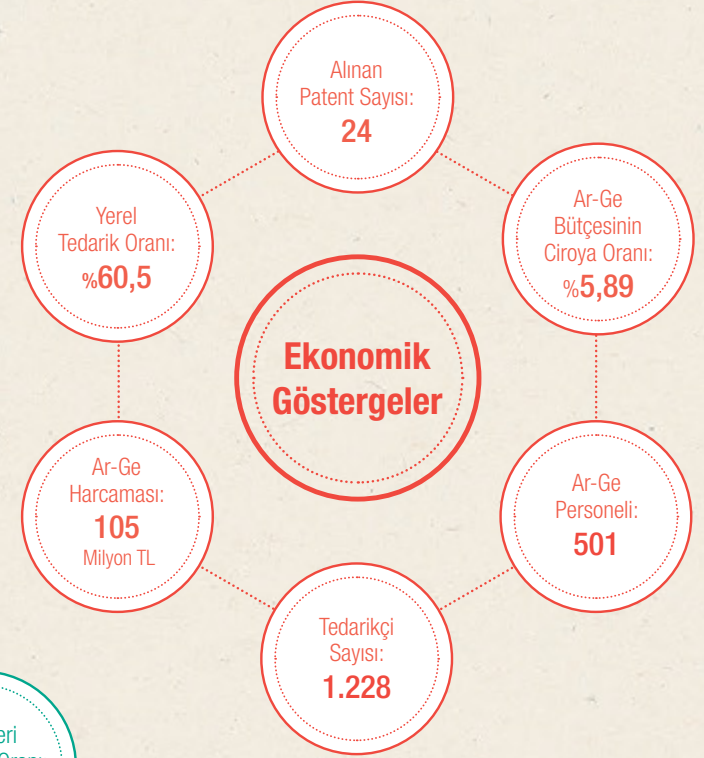
Otokar Tasarımı Araçların
Cirodaki Payı

%23

Kapasite Kullanım Oranı

9,33

Kurumsal Yönetim
Derecelendirme Notu

Sosyal
GöstergelerÇevresel
göstergelerEkonomik
Göstergeler

*Müteahhit çalışanları dahildir.

SÜRDÜRÜLEBİLİR GELİŞİM ODAKLI, SORUMLU YÖNETİM

Otokar'ın faaliyetlerindeki temel amacı sürekli gelişim ve paydaşları için sürdürülebilir değer üretmektir. Bu amaca ulaşmak doğrultusunda benimsenen sorumlu yönetim anlayışının temel dayanağı da şeffaflık, adillik, dürüstlük, yasalara tam uyum ve hesap verebilirlik ilkeleriyle şekillenen kurumsal yönetim yapısıdır.

KURUMSAL YÖNETİM VE YÖNETİM KURULU YAPISI

Sermaye Piyasası Kurulu'nun belirlediği Kurumsal Yönetim İlkeleri, Otokar kurumsal yönetim modelinin ana yapısını oluşturur. Kurumsal yönetim yapısının gelişimine yönelik çalışmalar bu ilkelere tam uyum hedefiyle gerçekleştirilir. Gerçekleştirilen uyum çalışmalarının neticesinde Otokar, 2013 yılında 8,64 olarak belirlenen Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne Uyum Derecelendirme Notu'yla, Borsa İstanbul Kurumsal Yönetim Endeksi'nde listelenmeye hak kazanmıştır. Gerçekleştirilen sürekli iyileştirme çalışmalarıyla performans artırılarak 2017 itibarıyla 9,33'e yükselmiştir.

3'ü SPK'nın belirlediği bağımsızlık kriterlerini karşılamak üzere Genel Kurul tarafından seçilen toplam 9 üyeden oluşan Otokar Yönetim Kurulu, şirketin en üst düzey yönetim organıdır. Yönetim Kurulu Üyesi de olan Genel Müdür dışında Yönetim Kurulu üyelerinin tamamı SPK'nın yayınladığı tanımlamalara göre icrada görev almayan üye statüsündedir. Yönetim Kurulu Başkanlığı ve Genel Müdürlük görevleri farklı kişiler tarafından icra edilmektedir.

Otokar Yönetim Kurulu, şirket stratejilerinin belirlenmesinden, bu yönde belirlenen faaliyetlerin hayata geçirilmesinin takibinden, şirket varlığı ve başarısı üzerinde etkili olabilecek risklerin yönetiminden sorumludur. Bu bakımdan şirketin sürdürülebilirlik performansı bakımından öncelikli olan sosyal, çevresel ve ekonomik etkilerin takibinden de Yönetim Kurulu sorumludur. Şirketin yönetim organlarıncı belirlenen sürdürülebilirlik risk ve fırsatları hakkında düzenli aralıklarla yapılan sunumlarla alınan

Yönetim Kurulu görüşleri, üst yönetim tarafından aksiyon planlarına dönüştürülerek hayata geçirilir. Bu faaliyetlerden elde edilen sonuçlar da Yönetim Kurulu'na aktararak ileriki dönemlere yönelik stratejik planlama çalışmalarında değerlendirilir.

Yönetim Kurulu'nun çalışma verimliliğini artırmak için çeşitli alt komiteler oluşturulmaktadır. Bu kapsamda oluşturulmuş olan Kurumsal Yönetim Komitesi, Risk Yönetim Komitesi ve Denetimden Sorumlu Komite'nin başkanlık görevleri bağımsız üyelerce icra edilir. Denetim Komitesi'nde ise tüm üyeler bağımsız üyeler arasından seçilir. SPK tebliğleri doğrultusunda Kurumsal Yönetim Komitesi, Aday Gösterme Komitesi ve Ücret Komitesi görevlerini de icra etmekle görevlidir.

Otokar Ücret Politikası, Yönetim Kurulu üyeleri ve üst düzey yöneticilerin ücretlendirilmesinde temel alınır. Kurumsal Yönetim Komitesi'nin hazırladığı ücretlendirme raporu Genel Kurul'un onayına sunulur. Yönetim Kurulu üyelerine sabit bir ödenek ayrılırken, Genel Müdür ve üst düzey yöneticilerin ücretlendirilmesinde kurumsal ve bireysel performansın dikkate alındığı performansa dayalı ücretlendirme sistemi de etkilidir. Yönetim Kurulu ve üst düzey yöneticilere sağlanan mali haklar, faaliyet raporları ve internet sitesinde açıklanan mali tablolar vasıtasıyla duyurulmaktadır.

Otokar Kurumsal Yönetim ve Yönetim Kurulu yapısı ve görevleri hakkında detaylı güncel bilgiye Otokar 2017 Faaliyet Raporu'ndan ve şirket kurumsal internet sitesinden ulaşabilirsiniz.

RİSK YÖNETİMİ

Sorumlu yönetim anlayışı doğrultusunda Otokar, temel hedefi şirketin stratejik hedeflerine ulaşılması, sürdürülebilir gelişimin sağlanması, operasyonel ve finansal bütünlüğünü sağlanması, itibar ve toplumsal meşruiyetini olumsuz etkileyebilecek potansiyel durumların önlenmesi, önlenemeyecek durumlarda ise şirket üzerinde oluşabilecek olumsuz etkinin azaltılması olan bir risk yönetimi sistemini benimser. Risk yönetiminin ana hareket kurallarını, Koç Topluluğu risk politikasıyla da uyumlu olarak hazırlanan Otokar Risk Politikası belirler. Bu politika doğrultusunda risk yönetimi, Yönetim Kurulu gözetiminde, Genel Müdür liderliğinde, tüm yöneticilerin koordinasyonu sağlanarak şirketin her düzeyine yaygınlaştırılır. Risk yönetimi özelinde hazırlanan araçlarla şirketin hedeflerine ulaşmasına engel olabilecek tüm riskler tespit edilerek bunlara yönelik aksiyon planları hazırlanır. Otokar Risk Yönetim Komitesi, risk yönetim süreçlerinin ilgili politikayla uyumlu biçimde uygulanmasından sorumludur.

İŞ ETİĞİ VE
YOLSUZLUKLA
MÜCADELE

Yasal düzenlemelere ve iş etiği ilkelerine tam uyum, değer zinciri geneli dahil edilerek ele alınır ve Otokar'ın sorumlu yönetim anlayışının ayrılmaz bir parçası olarak yönetilir. Özellikle faaliyet gösterilen sektörler itibarıyla ürün ve hizmetlerin ana müşteri grubunu, merkezi ve yerel kamu otoritelerinin oluşturması nedeniyle Otokar, rüşvet ve yolsuzlukla mücadele konusuna farklı bir önem atfeder.

Koç Topluluğu Etik Davranış Kuralları ve Uygulama Prensipleri, tüm Topluluk şirketleri için olduğu gibi, Otokar için de bağlayıcı olup, Otokar'ın iş etiği ilkelerinin de omurgasını oluşturur. Bu ilkeler, yolsuzlukla mücadele ilke ve politikalarını da düzenlemektedir. Otokar Etik Davranış Kuralları tüm şirket çalışanlarının yanı sıra tedarikçi, bayi ve iş ortakları için de bağlayıcıdır. Otokar bu iş ortaklarının da Etik Davranış Kuralları ile uyumlu hareket etmelerini beklenmektedir. Otokar faaliyetlerinde Koç Holding'in imzacısı olduğu BM Küresel İlkeler Sözleşmesi (UN Global Compact) kriterlerine de uyumunu gözetir.

Koç Topluluğu Etik Davranış Kuralları'na [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

RAPOR HAKKINDA	GENEL MÜDÜR MESAJI	OTOKAR HAKKINDA	SÜRDÜRÜLEBİLİR GELİŞİM ODAKLI, SORUMLU YÖNETİM	İSTİKRARLI BÜYÜME, SÜREKLİ GELİŞİM	KATMA DEĞER ODAKLI İNNOVASYON	DEĞER ZİNCİRİYLE BİRLİKTE GELİŞMEK	İNSAN ODAKLI İŞYERİ	ÇEVRE DOSTU ÜRETİM	İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ, ENERJİ VE EMİSYONLAR	TOPLUMA DEĞER VERMEK
---------------------------	-----------------------------------	----------------------------	---	---	--	---	------------------------------------	-----------------------------------	--	-------------------------------------

KURUMSAL YÖNETİM ve YÖNETİM KURULU YAPISI

RİSK YÖNETİMİ

İŞ ETİĞİ VE YOLSUZLUKLA MÜCADELE

İÇ DENETİM

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK YÖNETİMİ

PAYDAŞ KATILIMI

Bu durum Etik Davranış Kuralları dokümanında da açıkça belirtilerek tüm ilgili paydaşlara bildirilmektedir. Bu anlayışın bir uzantısı olarak, hazırlanan satın alma sözleşmelerinde, Küresel İlkeler Sözleşmesi ilkelerine atıflara yer verilerek insan hakları, çalışan hakları, çevre duyarlılığı, iş etiği ve yolsuzlukla mücadele gibi konularda tedarikçi, bayi ve iş ortağı süreçlerinde doğabilecek risklerin en aza indirilmesi sağlanır.

Otokar ve değer zincirinde Etik Kurallara uyumun sağlanması, ihlal durumlarının tespitine yönelik denetleme çalışmalarının yürütülmesi ve ihlal tespiti halinde gerekli aksiyonların alınmasından Etik Davranış Kurulu sorumludur. Otokar İç Denetim Müdürlüğünün yürüttüğü yolsuzluk denetimlerin yanı sıra Koç Holding Denetim Grubu Başkanlığı da benzer denetimler gerçekleştirmektedir. Rüşvet ve yolsuzlukla mücadeleye yönelik ilkeleri de barındıran iş etiği ilkeleri, şirket yönetici ve çalışanları, bayi ve tedarikçiler olmak üzere tüm paydaşların kolay erişimini sağlamak amacıyla kurumsal internet sitesinde yayınlanmaktadır.

Otokar çalışanları, önceden belirlenen prosedürleri takip ederek rüşvet ve yolsuzluk da dahil olmak üzere etik ihlallerini bildirmekle yükümlüdür. Rüşvet ve yolsuzlukla ilgili şüpheli durum ve davranışlar, teklif ve talepler zaman geçirmeden Koç Holding Denetim Ekibi yöneticilerine direkt iletişim kanalları aracılığıyla iletilir. Çalışanlar ve diğer tüm paydaşlar etik kurallara aykırı olduğunu düşündükleri bir durum oluştuğunda gizlilik ilkesi çerçevesinde belirlenen iletişim kanalları aracılığıyla Etik Davranış Kurulu'na başvurabilir. Bu türden bir başvuru durumunda Otokar ve Koç Topluluğu Etik Davranış Kurallarınca tanımlanan süreçler başlatılır. Bildirim veya denetim sonucu tespit edilen vakalar Etik Davranış Kurulu tarafından incelenir. Etik Davranış Kurulu karar alarak önleyici önlemler ve disiplin önlemleri uygulanmasını sağlar. Şirket etik davranış kurallarının kararlaştırılmasından, gerektiğinde revizyonundan, yayınlanmasından, ilgili organ, sistem ve prosedürlerin işlerliğinden Yönetim Kurulu sorumludur.

Otokar Etik Davranış Kuralları arasında yer alan rüşvet ve yolsuzlukla mücadele ilkelerine göre yasal ve ticari gelenek, örf ve adetlere uygun şekilde verilen ya da hatıra / promosyon niteliğindeki malzemeler dışında, bir usulsüzlüğün varlığı izlenimi yaratan, bağımlılık ilişkisine neden olabilecek ya da öyle algılanabilecek (imtiyaz veya referans sağlama, ihalenin kazanılmasına sebep

olma vb.) herhangi bir hediye kabul veya teklif edilmesi yasaklanmıştır.

Etik Davranış Kuralları doğrultusunda Otokar, hiçbir siyasi görüş, ideoloji, siyasi örgüt ve partiye ya da adaya doğrudan ya da dolaylı destek vermemektedir. Şirket olanaklarıyla siyasi faaliyet ya da propaganda çalışması yürütülmesine imkan sunmamaktadır. Şirket özelinde menfaat oluşturmak amacıyla lobi çalışması yürütmemekte, bu amaçla kişi ya da kuruluşlara destek vermemektedir.

Kamu kuruluşlarının talep ettiği görüş ve bilgiler sektör genelinin temsil edildiği mesleki ya da sivil toplum kuruluşları aracılığıyla kurulan

iletişimle sunulmaktadır. Otokar'ın müşteri portföyünü büyük ölçüde yerel ve merkezi kamu kuruluşları oluşturmaktadır. Bu durumlarda ilgili yasaların belirlediği ölçülerde, serbest rekabet koşullarına uyumlu şekilde ticari ilişkiler geliştirmektedir. Otokar çalışanları, örneğin rüşvet talebine olumsuz yanıt vermek veya yolsuzluk faaliyetine taraf olmayı reddetmek, bu gibi durumlarda gerekli bildirimleri yapmak gibi şirket etik ilkelerine uygun hareket etmesi nedeniyle şirketin doğrudan veya dolaylı olarak maruz kalabileceği zararlardan sorumlu tutulamaz, hakkında bir yaptırım uygulanamaz. Kurumsal internet sitesinden erişilebilen başvuru formları aracılığıyla yolsuzluk ve diğer suistimal konularıyla ilgili olarak ihbar yapmak mümkündür. Otokar Etik Kurulu, iletilen tüm ihbarları ciddiyle değerlendirir. 2017 faaliyet döneminde şirket etik kuralları ve insan haklarının ihlali ya da yolsuzluk vakaları konusunda ilgili kanallar aracılığıyla iletilen bir bildirim incelenmiş ve uygunsuzluk gözlemlenmemiştir.

Otokar Etik Kuralları'na [bu linki](#) tıklayarak ulaşabilirsiniz.

İÇ DENETİM

Otokar İç Denetim Müdürlüğü, şirket faaliyetlerinin mevzuata, kurumsal politika ve ilkelere, belirlenen stratejik hedeflere uyumunun kontrolünü sağlamak amacıyla risk ve süreç bazlı iç denetim çalışmaları yürütmektedir. Bağımsız olarak faaliyet göstermesi amacıyla idari olarak doğrudan Genel Müdür'e, fonksiyonel olarak ise Denetim Komitesine bağlı olarak görev yapan İç Denetim Müdürlüğü, her sene dört ile altı planlı güvence veya danışmanlık çalışması yürütmeyi hedefler. İhbar kaynaklı incelemeler, planlı denetim çalışması olmayıp bu hedefe dahil değildir.

İç Denetim Faaliyeti, tüm Otokar iş birimlerini mali ve operasyonel süreç bakımından yılda bir kez denetler. Denetim çalışmaları kapsamında yasal uyum ve yolsuzluk riskleri de göz önünde bulundurulur. Bunun yanında Koç Holding Denetim Grubu tarafından da her yıl şirket genelinde mali, operasyonel, yasal uyum, insan hakları, çevre, iş etiği ve yolsuzluk konularını kapsayan denetimler gerçekleştirilir.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
YÖNETİMİ

Otokar sürdürülebilirlik stratejisi, yerli sermaye yapısı ve karlılığın korunması hedefiyle çevreye, insana ve topluma duyarlılığı, evrensel insan haklarına ve iş etiği ilkelerine bağlılığı, operasyonel mükemmelliği ve müşteri memnuniyetine odaklanmayı ve yüksek teknolojiye dayalı, katma değerli ürünler geliştirmeyi ana eksen olarak kabul etmektedir. Bu ana çerçeve içinde takip edilen ticari, operasyonel, sosyal, çevresel ve ekonomik konularda stratejik yönelimlerin belirlenmesi, bu yönelimler doğrultusunda Üst Yönetimin kararlaştırıp icra ettiği çalışmaların hedeflenen performansı üretip üretmediğinin kontrol edilmesi Yönetim Kurulu sorumluluğundadır.

Otokar sürdürülebilirlik öncelikleri, şirket fonksiyonlarının genelinin temsil edildiği Otokar Sürdürülebilirlik Çalışma Grubu tarafından tespit edilir. Çalışma Grubu üyelerinin yanında Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcılarının da katılımıyla gerçekleştirilen çalıştaylarda, şirket faaliyetlerinin sosyal, çevresel ve ekonomik etkileri ve paydaşların şirket hakkındaki görüş ve tasarruflarında etkili olabilecek konular, risk ve fırsat odaklı bir yaklaşımla ele alınır. Bu çalışma sonucunda ortaya çıkan öncelikli konular, üst yönetim tarafından tekrar değerlendirilerek çalışma programında kullanılmak üzere son şekli verilir.

Otokar Sürdürülebilirlik Öncelikleri

	Tedarik Süreçleri	Tasarım ve Üretim süreçleri	Dağıtım Süreçleri	Satış ve Pazarlama Süreçleri	Satış Sonrası Süreçler
Çevre Konuları					
İklim Değişikliği, Enerji ve Sera Gazları	*	*	*	*	
• Enerji Verimliliği, • Alternatif Enerji, • Lojistik ve Ambalaj Optimizasyonu					
Üretimin Çevresel Etkileri		*			
• Su ve Atık Su Yönetimi • Atık Yönetimi • Biyoçeşitlilik					
Çevresel Etkisi Azaltılmış Araçlar		*		*	*
• Araçlarda Düşük Yakıt Tüketimi ve Emisyon • Alternatif Yakıtlı ve Elektrikli Araçlar					
Sosyal Konular					
Ürün ve Hizmet Sorumluluğu		*			*
İnsan Hakları	*	*	*	*	*
İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele	*	*	*	*	*
İş Sağlığı ve Güvenliği	*	*			
Toplumsal Gelişim ve Çalışan Gönüllülüğü					*
Çalışan Hakları	*	*	*	*	*
Risk Yönetimi	*	*	*	*	*
Yetenek Yönetimi		*			
Paydaş Katılımı		*			
Ekonomik Konular					
İnovasyon		*			
Yerel Ekonomiye Destek					*
Müşteri Memnuniyeti		*		*	*
Rekabetçi Strateji Planlama		*		*	

RAPOR
HAKKINDAGENEL
MÜDÜR
MESAJIOTOKAR
HAKKINDASÜRDÜRÜLEBİLİR
GELİŞİM ODAKLI,
SORUMLU YÖNETİMİSTİKRARLI
BÜYÜME,
SÜREKLİ GELİŞİMKATMA
DEĞER
ODAKLI
İNNOVASYONDEĞER
ZİNCİRİYLE
BİRLİKTE
GELİŞMEKİNSAN
ODAKLI
İŞYERİÇEVRE
DOSTU
ÜRETİMİKLİM
DEĞİŞİKLİĞİ,
ENERJİ VE
EMİSYONLARTOPLUMA
DEĞER
VERMEKKURUMSAL YÖNETİM ve
YÖNETİM KURULU YAPISI

RİSK YÖNETİMİ

İŞ ETİĞİ VE
YOLSUZLUKLA MÜCADELE

İÇ DENETİM

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
YÖNETİMİ

PAYDAŞ KATILIMI

Üye Olunan Kuruluşlar

Kuruluş Adı

Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası

Avrupa Savunma, Havacılık ve Güvenlik Teşkilatı

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu

Gedik Eğitim Vakfı

İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri

İstanbul Sanayi Odası

İstanbul Ticaret Odası

Kalite Derneği

Metal Eşya Sanayicileri Sendikası

Otomotiv Distribütörleri Derneği

Otomotiv Sanayicileri Derneği

Otomotiv Teknoloji Platformu

Otomotiv Teknolojileri Araştırma Geliştirme A.Ş.

Savunma Sanayi İmalatçıları Derneği

Teknoloji Geliştirme Vakfı

Ticari Araç İhracatçıları Derneği

Treyler Sanayicileri Derneği

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

Türkiye Sanayici ve İşadamları Derneği

Uludağ İhracatçıları Birliği

Yeni Yatırımcı İlişkileri Derneği

PAYDAŞ KATILIMI

Yapıcı ve şeffaf bir iletişim kurmak, Otokar'ın paydaş beklentilerini karşılayarak değer üretme hedefinin temelini oluşturur. Müşteriler, çalışanlar, tedarikçi ve hissedarlar, kamu kuruluşları ve düzenleyici kurumlar, STK'lar ve medya gibi paydaş gruplarıyla sürekli iletişim korunur. İletişimde kullanılan yöntemler ve kurulan iletişimin sıklığı paydaşların beklentileri ve bilgi ihtiyaçlarıyla şekillendirilir.

Kurumsal hedeflerin gerçekleştirilmesi ya da sosyal sorumluluk gibi proje alanlarında ortak faaliyet yürütülecek paydaş grupları belirlenirken Otokar ile özdeş etik ilkeleri, karşılıklı fayda odaklı ve yapıcı bir çalışma kültürünü benimsemiş olmalarına dikkat edilir.

Borsa İstanbul'da işlem gören halka açık bir şirket olması dolayısıyla Otokar sermaye piyasaları mevzuatının gereklilikleri doğrultusunda hissedar ilişkilerini yönetir. Bu amaçla kurulmuş olan Yatırımcı İlişkileri Birimi, yatırımcı ve hissedarlarla şeffaf ve düzenli iletişim faaliyetleri yürütür. Şirket bilgileri, yıllık olağan genel kurul toplantıları, faaliyet raporu, sürdürülebilirlik raporu, yıllık ve çeyrek dönem bazlı finansal performans raporları, periyodik analizler ve bilgilendirme dokümanları, internet sitesi, basın duyuruları, özel durum açıklamaları, toplantı ve görüşmeler aracılığıyla ilgili taraflara iletilir. Gizlilik niteliklerini ihlal etmemek kaydıyla hissedarlara talep ettikleri tüm bilgiler en kısa sürede sunulur. Hissedarlar ve yatırımcılar dışında şirket faaliyetleri üzerinde etkisi bulunan tüm diğer dış paydaş gruplarıyla iletişimden, şirketin kurumsal iletişim

stratejileri ve uygulamalarının belirlenip hayata geçirilmesinden ve toplumsal gelişim projelerinin gerçekleştirilmesinden Kurumsal İletişim Birimi sorumludur.

Paydaş iletişimi faaliyetlerinin önemli bir bölümünü oluşturan çalışanlara yönelik iç iletişim uygulamaları amaç ve niteliğine göre çeşitli araçlarla gerçekleştirilir. Yönetim değişikliklerine yönelik bilgiler, önemli duyurular ve basın açıklamaları kurum içi intranet kanalından paylaşılır. Çalışanlara yönelik iletişimin önemli bir bölümü "Otokar'da Bu Ay" yayınıyla gerçekleştirilirken Otokar Hattı ve Otokar Haber e-bültenleri çalışanların yanında müşteriler, yetkili satıcı ve servislerle iletişimde de kullanılmaktadır. Sürekli yayın ve iletişim araçlarının yanında çalışanlar, yetkili satıcı ve servislerle bilgi alışverişinin önemli bir bölümünü de eğitim çalışmaları oluşturur.

Otokar paydaşlarının görüş ve beklentileriyle yönetime katılması amacıyla paydaş grubuna özel birçok uygulamadan faydalanılır. Müşteri memnuniyeti, çalışma hayatı değerlendirme araştırması gibi geri bildirim araçları, üretim tesislerinde örgütlenen İSG Komiteleri gibi çalışanların temsil edildiği yönetim organları, öz değerlendirme toplantıları ve açık kapı toplantıları, Otokar yönetim karar alma süreçlerinin çalışan beklenti ve önerisiyle zenginleştirildiği uygulamalardır. Diğer taraftan Otokar, üye olduğu sivil toplum kuruluşları ve platformların yönetim organlarında görev alarak çalışmalarına destek olmaktadır.

İSTİKRARLI BÜYÜME, SÜREKLİ GELİŞİM

Otokar, yolcu ve yük taşımacılığı, milli savunma sanayi ürünlerinin %100 yerli sermaye ile kendi teknoloji, tasarım ve uygulamalarıyla üretilmesi amacıyla 1963 yılında kuruldu. Başarılarla geçen 55 yıl ardından Otokar, bugün Türkiye'nin en çok tercih edilen otobüs markası, Türkiye'nin lider kara sistemleri tedarikçi kuruluşudur.

2.122 çalışanıyla Sakarya Arifiye'de 552.000 m² alana kurulu fabrikasında üretim faaliyetlerini gerçekleştiren Otokar, 60'ın üzerinde ülkede, 300'e yakın yetkili satış ve servis noktası aracılığıyla ürün ve hizmetlerini müşterileriyle buluşturmaktadır.

2017 yılında Türkiye'de satılan her üç otobüsten birinin Otokar markalı olmasıyla otobüs segmentleri genelinde liderlik perçinleşmiş, Kent Körüklü otobüsü ilk kez İtalya, Sırbistan ve İspanya pazarlarına ihraç edilmiştir. Dönem içinde yenilenen Doruk T, Ulyso T markasıyla Avrupa pazarına lanse edilirken Sultan S, Comfort, Maxi ve Mega modelleri yenilenmiştir. Treylar segmentine uzmanlık gerektiren tehlikeli madde ve bozulabilir gıda taşımacılığı çözümlerine odaklanılırken Otokar'ın

hafif kamyon segmentindeki ürünü Atlas, yeni Euro 6 motoruyla pazara sunulmuştur.

Savunma sanayinde ise 2017'de Türkiye'nin tek kalemde imzalanan en büyük ihracat anlaşmasına imza atılmıştır. Otokar, geçtiğimiz yıl Birleşik Arap Emirlikleri'nde yerel ortağıyla Al Jasoor şirketini kurarak savunma sanayisinde teknoloji transferi konusunda ilk adımını atmıştır. Al Jasoor, Birleşik Arap Emirlikleri Silahlı Kuvvetleri'nin 8x8 zırhlı araç ihtiyacını karşılamak üzere 661 milyon Amerikan doları değerinde anlaşma yapmış, bu anlaşmayla Otokar, ihracat çalışmalarını teknoloji transferiyle genişletmiştir. Tüm bu gelişmelerle birlikte Otokar, 2017'de satış gelirlerini bir önceki döneme kıyasla %9,2 artırmıştır.

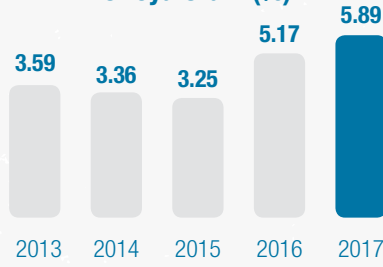

KATMA DEĞER ODAKLI İNOVASYON

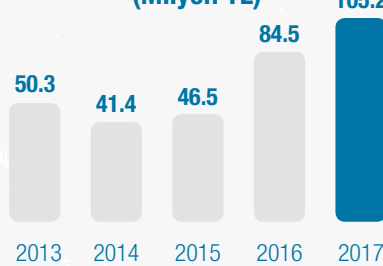

Otomotiv sektörünün niş pazarlarında, %100 yerli sermaye ile faaliyet göstermesi Otokar'a önemli bir rekabet avantajı sunmaktadır. Otokar, faaliyet gösterdiği segmentlerde yıllardır yurtiçi pazarda lider konumunu korumasının yanında yurtdışında da başarılı operasyonlar yürütmektedir. Bu başarının temelinde Otokar'ın fikri hakları tamamen kendine ait teknoloji, tasarım ve uygulamalar geliştirerek müşteri beklentilerine tam uyumlu ürünlere dönüştürmesini mümkün kılan Ar-Ge yetkinliği bulunmaktadır.

Ar-Ge Harcamalarının Ciroya Oranı (%)

Ar-Ge Harcaması (Milyon TL)

55 yıldır sürekli gerçekleştirilen Ar-Ge yatırımlarıyla yüksek teknoloji ürünü komplike araç gruplarının tasarım ve üretimini kendi fikri mülkiyetinde bulunan bilgi paketiyle üreten Otokar, her geçen yıl Ar-Ge yetkinliğini de artırmaktadır. Bu amaçla son 10 yıldır Otokar Ar-Ge yatırımlarına cirosunun ortalama %4'ünü ayırmaktadır. Bu stratejinin bir devamı olarak Otokar 2017'de cirosunun %5,9'u oranında toplam 105,2 milyon TL Ar-Ge harcaması gerçekleştirmiştir.

Ar-Ge faaliyetlerini tek çatı altında toplayan Otokar Ar-Ge Merkezi, ulaştığı test yetkinliğiyle dünyanın sayılı merkezleri

arasında yer almaktadır. ISO 17025 akreditasyonu ile test laboratuvarlarının uluslararası standartlarda faaliyet göstermesi güvence altına alınmış; böylelikle Otokar Ar-Ge Test Merkezi, yurt içi ve yurt dışı otomotiv ve savunma sanayi şirketlerine bağımsız bir akreditasyon merkezi olarak hizmet vermektedir.

Tüm bu yetkinlikler ve 2017'de sayıları 501 olan Ar-Ge çalışanlarının faaliyetleriyle Otokar 2017 yılında 24 yeni patent başvurusu gerçekleştirmiştir. Böylelikle son 10 yılda Otokar'ın gerçekleştirdiği patent, faydalı model ve endüstriyel tasarım başvurusu 269'a ulaşmıştır.

RAPOR
HAKKINDAGENEL
MÜDÜR
MESAJIOTOKAR
HAKKINDASÜRDÜRÜLEBİLİR
GELİŞİM ODAKLI,
SORUMLU YÖNETİMİSTİKRARLI
BÜYÜME,
SÜREKLİ GELİŞİMKATMA
DEĞER
ODAKLI
İNOVASYONDEĞER
ZİNCİRİYLE
BİRLİKTE
GELİŞMEKİNSAN
ODAKLI
İŞYERİÇEVRE
DOSTU
ÜRETİMİKLİM
DEĞİŞİKLİĞİ,
ENERJİ VE
EMİSYONLARTOPLUMA
DEĞER
VERMEK

Otokar'ın geçtiğimiz dönemde tamamladığı ve Avrupa Birliği Eureka Celtic-Plus kapsamında gerçekleştirilen CoMoSeF Projesi ile akıllı ulaşım sistemlerini desteklemek için geliştirilen kablosuz iletişim protokolü 802.11p'nin, toplu taşıma alanında ilk defa kullanılması bir “başarı hikayesi” olarak öne çıkmıştır ve 2017 yılında Barcelona’da Celtic İnovasyon Ödülü’ne layık görülmüştür.

CoMoSeF Projesi’nin ardından Otokar raporlama döneminde Appstac - Bulut Tabanlı Akıllı Araç Uygulama Platformu Projesi’ni başlatmıştır. Birçok yerli ve yabancı proje ortağının katılımıyla yürütülen ve 2019 yılında tamamlanacak proje ile ulusal ve uluslararası ölçekte otomotiv uygulamalarında ortak servisler, standartlar ile güvenli ortamlar sağlanması kapsamında araç veriyolu sistemi ve IoT bulut platformunun birleştirilmesi amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda ulaşım sektörüne özel, araçtan bağımsız akıllı ulaşım uygulamaları için çalışılmaktadır. Bu hedefler doğrultusunda projenin Türkiye konsorsiyumu, sürücü profili analizi, uzaktan araç sorunlarının tespiti, yetkisiz kullanımın önlenmesi ve benzeri araç uygulamaları geliştirecek, araç üzeri gerekli Ar-Ge testlerini gerçekleştirecektir.

Ticari taşıtlarda devrilme kazaları en tehlikeli kaza türüdür. İstatistiklere göre bu tür kazalarda gövde sağlamlığı en önemli güvenlik unsurudur. 2017’de

hayata geçirilen proje kapsamında büyük yolcu taşıma araçlarının üst yapılarının dayanıklılığı, gövde mukavemetleri, tam ölçekli modellerle gerçekleştirilmiş simülasyonlar, fiziki test ve sanal analizlerin sonucunda elde edilen bulgularla geliştirilmiş, araçlar daha güvenli hale getirilmiştir.

Raporlama döneminde tamamlanan proje ile Otokar’ın yeni Sultan LF modelinde gerçekleştirilen revizyonlarla piyasadaki önden motorlu, alçak tabanlı, engelli kullanımına uygun, yüksek yolcu kapasiteli, şehir içi toplu taşıma ihtiyaçlarını karşılayacak araç ihtiyacına cevap verilmiştir.

Otokar Ar-Ge çalışmalarının büyük bir bölümünü de üretim süreçlerinde endüstri 4.0 ve dijitalleşme uygulamalarının geliştirilmesine yönelik projeler oluşturmaktadır. Bu kapsamda Otokar, sektöründe muadili olmayan bir uygulamaya imza atarak araç gövde iskeleti kontrol sürecini dijitalleştirme projesini başlatmıştır. Proje ile aracın dijital tasarım modelleri ile üretilen aracın kameralarla alınan görüntülerinin karşılaştırılacağı ve bu sayede araç üzerindeki eksik veya fazla parçaların tespitini sağlayacak bir sistem geliştirilecektir. Böylelikle kontrol işlemlerindeki insan hatası faktörü de en aza indirgenecek, zaman ve maliyet avantajı sağlanacaktır. Proje kapsamında geliştirilecek sistemin kritik bileşenleri olan görüntü işleme algoritması, kartezyen robot, robotu hareket ettirecek

doğrusal kızak mekanizması ve bu bileşenleri kontrol edecek otomasyon algoritması da Otokar tarafından geliştirilecektir.

Raporlama döneminde başlatılan bir diğer dijitalleşme projesi de manuel bir uygulama olan kaynak işlerini dijital teknolojilerle desteklemeyi hedefleyen, Akıllı Kaynak Makinesi ve Maskı Modernizasyon Projesi’dir. Proje kapsamında manuel kaynak makinelerinin çeşitli çalışma parametrelerine yönelik bilgilerin okunmasını ve gerçek zamanlı işlenmesini sağlayacak bir sistem geliştirilecektir. Bluetooth teknolojisi ile tasarlanacak olan akıllı maskeyle iletişim kuracak bu sistem aracılığıyla, operatörün kaynak yaparken kaynak torcunu optimum mesafede tutması sağlanacaktır. Böylelikle kaynak tamir işçilikleri azalacak, makine ve operasyon bazlı tüketim izlenebilirliği sağlanacaktır.

2020 yılında tamamlanmak üzere başlatılan Gerçek Zamanlı Konum Takip Sistemi Geliştirme Projesi, tüm çalışma alanlarında yer alan hareketli nesnelerden kablosuz veri toplayarak, bu verilerin analizi sonucunda süreçlerin optimizasyonunu sağlayan bir dijital altyapı ve yazılımı geliştirmeyi amaçlamaktadır. Proje sayesinde satın almadan üretim ve kalite kontrole değer zincirindeki tüm süreçlerin birbiriyle gerçek zamanlı iletişim halinde olması ve anlık optimum kararlar alarak süreçlerin insan girdisine mahkum olmadan işletilmesi sağlanacaktır.

DEĞER ZİNCİRİYLE BİRLİKTE GELİŞMEK

RAPOR
HAKKINDAGENEL
MÜDÜR
MESAJIOTOKAR
HAKKINDASÜRDÜRÜLEBİLİR
GELİŞİM ODAKLI,
SORUMLU YÖNETİMİSTİKRARLI
BÜYÜME,
SÜREKLİ GELİŞİMKATMA
DEĞER
ODAKLI
İNOVASYONDEĞER
ZİNCİRİYLE
BİRLİKTE
GELİŞMEKİNSAN
ODAKLI
İŞYERİÇEVRE
DOSTU
ÜRETİMİKLİM
DEĞİŞİKLİĞİ,
ENERJİ VE
EMİSYONLARTOPLUMA
DEĞER
VERMEKTEDARİK ZİNCİRİNİN
GELİŞTİRİLMESİOtokar Tedarikçi
PolitikasıTedarikçilerle
Etkin İletişim ve
İş BirliğiTedarikçi Performansı
Değerlendirme
ÇalışmalarıYAYGIN BAYİ
VE SERVİS AĞIMÜŞTERİ
MEMNUNİYETİNİN
GELİŞTİRİLMESİÜRÜN VE HİZMET
SORUMLULUĞU

Otokar, sahip olduğu geniş değer zincirini gelişim odaklı bir anlayışla yönetmektedir. Geliştirme ve denetim faaliyetleriyle değer zincirinde yer alan riskleri fırsata dönüştürmek üzere çalışmaktadır. Bu kapsamda, tedarik, lojistik, bayi ve servis kanallarında iş yapış biçimi, üretim ve hizmet kalitesi, iş güvenliği, insan hakları, çevre yönetimi, çalışma normları gibi değer zincirinde yer alan tüm unsurları sorumlu bir biçimde takip etmektedir.

TEDARİK ZİNCİRİNİN GELİŞTİRİLMESİ

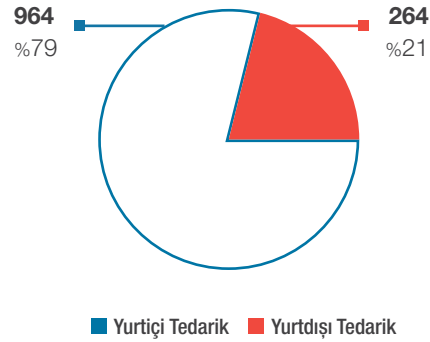
Otokar, kalitesi, teslimat, maliyet ve işbirliği konularında dünya standartlarına uygun ve rekabetçi bir tedarik zinciri geliştirmeyi ve yönetmeyi hedeflemektedir. Otokar, tedarikçilerini mali, ticari ve operasyonel nitelikleri, sosyal, çevresel ve ekonomik performansları bakımından risk ve fırsat odaklı bir yaklaşımla değerlendirerek seçmektedir. Otokar'da satın alma işlemleri

belirlenen kriterlere uygun tedarikçilerin yer aldığı geniş bir havuzdan ihale usulüyle gerçekleştirilmektedir. 2017 yılında, 1.228 tedarikçi firma ile direkt ve indirekt satın alma faaliyeti yürütülmüştür. Direkt malzeme alımlarında 494 yerli, 264 ithal olmak üzere toplam 758 tedarikçiden satın alma gerçekleştirilmiştir. Endirekt malzeme alımlarında tamamı yerli 470 tedarikçi ile

çalışılmıştır. 20 tedarikçinin ise ana gelir kaynağını Otokar için gerçekleştirilen üretim faaliyetleri oluşturmuştur.

Otokar, 2017 yılında 1 milyar TL'nin üzerinde tedarik harcaması gerçekleştirmiştir. Dönem içerisinde yapılan tedarik harcamalarının kaynak bazında %60'ını, tedarikçi sayısı bazında %40'ını yerel nitelikli tedarik faaliyetleri oluşturmaktadır.

Tedarikçi Firma Dağılımı

Otokar Tedarikçi Politikası

Otokar, tedarikçilerini iş ortağı olarak kabul etmekte ve tedarikçileriyle etik kurallara ve karşılıklı güvene dayalı uzun vadeli işbirlikleri kurmaktadır. Tedarik süreçleri Otokar Tedarikçi Politikası çerçevesinde yürütülmektedir. Tedarikçi Politikasının temellerini Otokar ve Koç Holding'in genel strateji ve politikalarına uygun olarak BM Küresel İlkeler Sözleşmesi prensipleri ve Koç Holding Satın Alma Yönetim

Sistemi oluşturmaktadır. Tedarikçilerle ilişkiler çerçevesinde alınan kararların ve yürütülen çalışmaların ilgili yasal düzenlemelerle ve şirketin diğer politikalarıyla uyumunun takibi Genel Müdür'ün sorumluluğundadır. Tedarikçi seçiminde tüm alternatifler değerlendirilmekte birlikte öncelik Otokar'a lojistik olarak yakın faaliyet gösteren firmalara verilmektedir. Otokar tedarikçileri, yaptıkları sözleşmelerde BM

Küresel İlkeler Sözleşmesi'ne, çevreyle ilgili yasal düzenlemelere ve Otokar'ın ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi gereklerine uymayı taahhüt etmektedir.

Otokar, teknoloji gelişimine, insan kaynaklarına yatırım yapan, çevre ve insan sağlığına saygılı tedarikçileri tercih etmekte ve mevcut tedarikçilerinin bu konulardaki gelişimini desteklemektedir.

Otokar Tedarikçi Seçim Kriterleri

Otokar,	
Koç Holding ve Otokar'ın genel politika ve stratejilerine uyumlu,	Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi'ne (Global Compact) uyan,
Çocuk işçi çalıştırmayan,	Ayrımcılık yapmayan,
Zorla işçi çalıştırmayan,	Bilgi gizliliğine uyan,
Toplu sözleşme ve sendikalaşmaya engel olmayan,	İş sağlığı ve güvenliği kurallarına uyan,
Yasaların ve sektörün getirdiği çalışan standartlarına uyan,	Yasal çalışma ve çalıştırma saatlerine uyan,
Firma çalışanlarıyla beraber etik kurallara uyan,	Şirket disiplin uygulamaları olarak psikolojik veya fiziksel baskı, istismar vb. yollara başvurmayan,
Rekabet avantajı sağlayan,	Teknoloji gelişimine, insan kaynaklarına yatırım yapan,
Kaliteli ürünü, zamanında ve rekabetçi şartlarda sağlayabilen,	Kendi konusunda uzmanlaşmak için araştırmaya ve geliştirmeye önem veren,
Çevre ve iş güvenliği konularında ulusal ve uluslararası standartlara uygun üretim yapan tedarikçileri tercih etmektedir.	
Otokar tedarikçileri, yaptıkları sözleşmelerde BM Küresel İlkeler Sözleşmesi'ne, çevreyle ilgili yasal düzenlemelere ve Otokar'ın ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi gereklerine uymayı taahhüt ederler.	

RAPOR
HAKKINDAGENEL
MÜDÜR
MESAJIOTOKAR
HAKKINDASÜRDÜRÜLEBİLİR
GELİŞİM ODAKLI,
SORUMLU YÖNETİMİSTİKRARLI
BÜYÜME,
SÜREKLİ GELİŞİMKATMA
DEĞER
ODAKLI
İNOVASYONDEĞER
ZİNCİRİYLE
BİRLİKTE
GELİŞMEKİNSAN
ODAKLI
İŞYERİÇEVRE
DOSTU
ÜRETİMİKLİM
DEĞİŞİKLİĞİ,
ENERJİ VE
EMİSYONLARTOPLUMA
DEĞER
VERMEKTEDARİK ZİNCİRİNİN
GELİŞTİRİLMESİOtokar Tedarikçi
PolitikasıTedarikçilerle
Etkin İletişim ve
İş BirliğiTedarikçi Performansı
Değerlendirme
ÇalışmalarıYAYGIN BAYİ
VE SERVİS AĞIMÜŞTERİ
MEMNUNİYETİNİN
GELİŞTİRİLMESİÜRÜN VE HİZMET
SORUMLULUĞU

Tedarikçilerle Etkin İletişim ve İşbirliği

Otokar, tedarikçilerle etkin iletişim ve işbirliği sağlamanın yolunun kesintisiz iletişim olduğuna inanmaktadır. Şirket bünyesinde bu amaçla geliştirilmiş çeşitli iletişim kanalları bulunmaktadır. Tedarik süreçlerinin takibi web tabanlı vSRM portalı kanalıyla gerçekleştirilirken tedarikçiler bu

kanal üzerinden satın alma politikaları ve güncel gelişmeler hakkında bilgilendirilmektedir. Tedarik operasyonlarının etkinliğinin artırılmasında ise VMI (Vendor Managed Inventory), BTO (Build to Order), KANBAN ve JIT (Just in Time) uygulamaları takip edilmektedir.

Sürekli iletişim kanallarının yanı sıra tedarikçilerle her yıl çok sayıda yüz yüze toplantılar gerçekleştirilmektedir. Bu toplantılar kapsamında, Otokar ve tedarikçi firma mühendisleri işbirliğiyle yeni ve ortak ürün geliştirme çalışmaları yürütülmektedir.

Tedarikçi Performansı Değerlendirme Çalışmaları

Otokar, tedarikçilerin performanslarını değerlendirmek amacıyla kalite, lojistik, teslimat ve maliyet kriterlerinin yanı sıra çevre, iş emniyeti, çalışma normları, insan hakları ve benzer ilkesel parametreleri kapsayan sistematik denetim süreçleri gerçekleştirmektedir. Otokar, kendi faaliyetlerinin yanında tedarik zinciri genelinde de BM Küresel İlkeler Sözleşmesi prensipleri konusunda farkındalığın artırılmasını ve uyumun yaygınlaştırılması taahhüt etmektedir. Bu doğrultuda, Sözleşme'nin 10 ilkesi de denetimlere konu olmaktadır.

Tedarikçi denetim süreçleri risk odaklı bir anlayışla yürütülmektedir. ISO 14001, OHSAS 18001, ISO

9001 sistem standartları ve BM Küresel İlkeler Sözleşmesi imzacıları düşük risk grubu olarak nitelendirilmektedir. Bu doğrultuda, denetim önceliği bu nitelikleri taşımayan firmalara verilmektedir.

Denetimler sonucunda, beklenen minimum çalışma kriterlerini karşılayamayan tedarikçiler ile iş ilişkisi sonlandırılmaktadır. Beklenen performans ve risk kriterlerini tam anlamıyla karşılamayan firmalar ise gelişim planları ve eğitim faaliyetleri ile desteklenmektedir.

2017 yılında 25 tedarikçiye yönelik denetim faaliyeti gerçekleştirilmiştir. Denetimler kapsamında,

insan hakları, çocuk işçi çalıştırma, zorla ve zorunlu çalıştırma, örgütlenme hakkı, çalışma koşulları ve çalışma saatleri gibi risk unsurları değerlendirilmiştir. Denetim çalışmaları sonucunda minimum gereklilikleri karşılamayıp iş ortaklığının sonlandırıldığı firma bulunmamaktadır. Dönem içinde 50 tedarikçi ise çevre kriterleri bakımından değerlendirilmiş olup herhangi bir uygunsuzluk durumu tespit edilmemiştir.

Tedarikçi Geliştirme Programları

Otokar, tedarik zincirinde verimliliğin artırılması hedefiyle tedarikçi geliştirme programları yürütmektedir. 2017 yılında, 4 tedarikçi firma Ekonomi Bakanlığı ve TAYSAD destekli URGE (Uluslararası Rekabetçiliği Geliştirme) programına dahil edilmiştir. Bunun yanında, Sakarya bölgesi tedarikçileri için hazırlanan programla 6 tedarikçide geliştirme faaliyetleri danışman destekli olarak devam etmektedir.

Otokar Tedarikçi Değerlendirme Metodolojisi

Puan	Kategori	Aksiyon	İyileştirme Çalışmaları
<40	D	Tedarikçi işbirliği sonlandırılır.	
40-65	C	Gelişmeleri takip edilen tedarikçileridir.	B ve C kategorisindeki tedarikçilerin bir üst kategoriye çıkmasını sağlamak için ortak faaliyetler yürütülür (sevkiyat ve sipariş düzenleme, paketleme iyileştirmeleri, kalite iyileştirmeleri, vb.)
65-85	B	Gelişmeleri takip edilen tedarikçileridir.	
>85	A	Öncelikli olarak tercih edilen tedarikçilerdir.	

RAPOR
HAKKINDAGENEL
MÜDÜR
MESAJIOTOKAR
HAKKINDASÜRDÜRÜLEBİLİR
GELİŞİM ODAKLI,
SORUMLU YÖNETİMİSTİKRARLI
BÜYÜME,
SÜREKLİ GELİŞİMKATMA
DEĞER
ODAKLI
İNNOVASYONDEĞER
ZİNCİRİYLE
BİRLİKTE
GELİŞMEKİNSAN
ODAKLI
İŞYERİÇEVRE
DOSTU
ÜRETİMİKLİM
DEĞİŞİKLİĞİ,
ENERJİ VE
EMİSYONLARTOPLUMA
DEĞER
VERMEKTEDARİK ZİNCİRİNİN
GELİŞTİRİLMESİOtokar Tedarikçi
PolitikasıTedarikçilerle
Etkin İletişim ve
İş BirliğiTedarikçi Performansı
Değerlendirme
ÇalışmalarıYAYGIN BAYİ
VE SERVİS AĞIMÜŞTERİ
MEMNUNİYETİNİN
GELİŞTİRİLMESİÜRÜN VE HİZMET
SORUMLULUĞUYAYGIN BAYİ VE
SERVİS AĞI

Bayi ve yetkili servisler Otokar'ın başarısının temel taşlarından birini oluşturmaktadır. Otokar bayi ve servis operasyonlarının yaygınlığı, müşterilerin ürün ve hizmetlere erişilebilirliğini kolaylaştıran, hizmet kalitesini artıran önemli bir faktördür. 2017 yılı itibarıyla Otokar, 300'e yakın

noktada ürünlerini müşterileriyle buluşturmakta ve tüketicilere satış sonrası hizmet vermektedir. Otokar, bayilerinden kendisi ile özdeş sosyal, çevresel ve etik çalışma normlarını benimsemelerini, faaliyetlerini kurum içi ya da genel hizmet standartlarına uyumlu biçimde gerçekleştirmelerini

beklemektedir. Değer zincirinde sürdürülebilirliği sağlamak adına bayilere iş süreçlerini ve hizmet kalitelerini iyileştirmelerine yönelik gelişim desteği verilmektedir. 2017 yılında gerçekleştirilen toplantılarda geçmiş dönem değerlendirilmiş ve hedefler paylaşılmıştır.

MÜŞTERİ
MEMNUNİYETİNİN
GELİŞTİRİLMESİ

Müşteri odaklı bir yönetim anlayışına sahip olan Otokar'da müşteri memnuniyetinin artırılması temel öncelikler arasındadır. Ürün ve hizmetlerin geliştirilmesinde müşteri talep ve beklentileri göz önünde bulundurulmaktadır. Otokar Müşteri Memnuniyeti Politikası ile koşulsuz müşteri memnuniyetinin sağlanması ve müşterilerle güvene dayalı uzun süreli ilişkiler kurulması hedeflenmektedir.

Müşteri memnuniyeti süreçleri Satış Sonrası Hizmetler Müdürlüğü bünyesinde organize olmuş birimlerce yürütülmektedir. Müşteri Hizmetleri Birimi aracılığıyla Otokar müşterileri, haftanın 7 günü 24 saat hizmet alabilmekte, müşteri bildirim, istek, talep ve beklentilerine uzman çalışanlar

tarafından en kısa sürede yapıcı çözümler üretilmektedir.

Müşterilerin memnuniyet düzeyi Otokar'a Hoş Geldiniz Anketi, Müşteri Tatmin Anketi, CRM Müşteri Memnuniyeti Anketi, Yol Yardım Memnuniyet Anketi, TGW Anketi vasıtasıyla takip edilmektedir. Raporlama döneminde gerçekleştirilen anket çalışmaları sonucunda Otokar müşterilerinin memnuniyet oranı sektör ortalamalarının üzerinde tespit edilmiştir.

Otokar, 2017 yılında müşteri memnuniyetini artırmak amacıyla Otokar Servis Günleri kampanyasına imza atmıştır. Türkiye genelinde kampanyaya katılan 100'e yakın yetkili serviste

araç sahiplerine işçilik, periyodik bakım ve filtre parçalarında indirim olanağı sunulmuştur. Otokar'ın satış sonrası hizmetlerdeki mükemmeliyetçi yaklaşımıyla profesyonel ekiplerin görev aldığı servislerde kampanya süresince periyodik bakım yaptıran araç sahiplerine yelek ve check-up hediye edilmiştir.

Otokar, satış sonrası hizmet süreçlerini ISO 10002 Müşteri Memnuniyeti Yönetim Sistem Standardı ve ISO 10001 Kalite Yönetimi-Müşteri Memnuniyeti ile belgelendirerek kalite güvencesi sağlamaktadır. TS 12681 ve TS12047 Yetkili Servis Hizmet Yeterlilik Belgeleri de satış sonrası hizmet memnuniyeti oluşturulmasında etkili diğer sistemlerdir.

ÜRÜN VE HİZMET
SORUMLULUĞU

Üstün kalite normlarında güvenilir ürün ve hizmet sunmak, ürün ve hizmetlerini sürekli geliştirmek ve müşteri odaklı yaklaşımlarla satış sonrası hizmet sunmak Otokar'ın ürün ve hizmet sorumluluğu anlayışının temel prensiplerini oluşturmaktadır. Bu doğrultuda, ürünlerin emniyet koşulları sürekli geliştirilmekte, müşterilerin ürünler ve kullanım koşullarıyla ilgili sürekli bilgilendirilmesi sağlanmakta, ürün ve hizmetlerden doğan sosyal, ekonomik ve çevresel etkileri sorumluluk bilinciyle yönetilmektedir.

Otokar, yeni ürün ve teknolojileri müşterileriyle buluştururken mevcut en üstün kalite normlarını sunmayı hedeflemektedir. Otokar'da üretim süreçleri ISO 9001 Kalite Yönetim Sistem Standardı, AQAP 2110 Askeri Kalite Güvence Sistemi, ISO 3834-2 Kaynak Yeterlilik Belgesi, 6 Sigma DMAIC gibi metodolojiler ile kalite güvencesi altına alınmaktadır. Benimsenen tüm kalite standart ve normlar QDMS sistemi aracılığıyla yönetilmektedir.

Ürün sorumluluğu anlayışı gereği, tüm Otokar ürünleri kullanılacakları pazarların tüm ilgili yasal düzenlemelerine uygun olarak üretilmekte ve yasal mevzuatla sürekli takip edilerek ürünlerin uyumu korunmaktadır. 2017 yılında, ürünlerin kullanıldığı pazarların yasal mevzuatlarında belirlenen ürün ve emniyet normlarına karşı bir uyumsuzluk vakası tespit edilmemiştir.

Otokar Kalite Politikası

- Müşteri iş birliği ile müşterinin ihtiyaç ve beklentilerini tanımlamak, çözüm önermek, yerine getirmek
- Müşteri memnuniyetinin sürekliliğini satış sonrası faaliyetlerle desteklemek
- Ürün kalitesini sürekli iyileştirmeye yönelik yeni teknolojileri ve kalite tekniklerini izlemek, uygulamak
- Toplam kalite felsefesini firma geneline yaymak ve alt yapısını oluşturmak, eğitim faaliyetlerinde bulunmak
- Hata adedini ve maliyetini en aza indirecek çalışmaları organize etmek, sürekliliğini sağlamak

Müşteriler, Otokar resmi internet sitesi, ürün bilgilendirme formları, kullanıcı el kitapları, araç modifikasyon rehberleri vasıtasıyla ürün bileşenleri, ürünlerin kullanım özellikleri, çevresel etki ve emniyetli kullanım koşulları gibi bilgilere ulaşabilmektedirler. Bunun yanında, Otokar Müşteri Hizmetleri Hattı, web sitesi, yetkili bayi ve servisler ve önerilerini iletebilmektedirler.

Müşteri memnuniyeti çalışmalarının bir parçası olarak müşteri beklenti ve ihtiyaçlarının doğru karşılanması,

müşterilerle etkin iletişim kurulması amacıyla Otokar, müşterileri hakkında pek çok bilgi edinme çalışması gerçekleştirmektedir. Bu bilgilerin güvenliğinin sağlanması amacıyla tüm süreçler ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetimi Standardına ve AQAP 2110 Tasarım, Geliştirme ve Üretim İçin NATO Kalite Güvence Gereklikleri Standardına uygun olarak yürütülmektedir.

Savunma sanayi alanında faaliyet gösteren bir şirket olarak Otokar için

ürün ve hizmet sorumluluğu kritik öneme sahiptir. Nitelikleri gereği savunma sanayinde ürün satışları, ilgili yasalar gereğince sadece Türk Silahlı Kuvvetleri ve emniyet güçlerine yapılmaktadır. Savunma sanayi ürünlerinin ihracatı ise Türkiye Cumhuriyeti Milli Savunma Bakanlığı'nın bilgi ve izni çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. Bu satışlar, ihracat izinlerini düzenleyen yasalara uyumlu biçimde ve sadece hükümetlere ve resmi kurumlara yapılmaktadır.

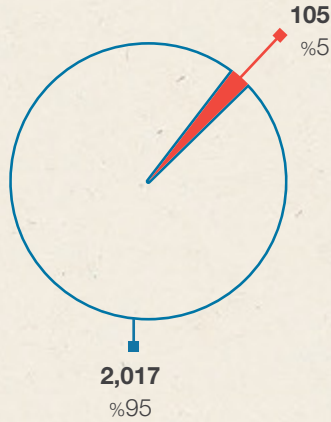

İNSAN ODAKLI İŞYERİ

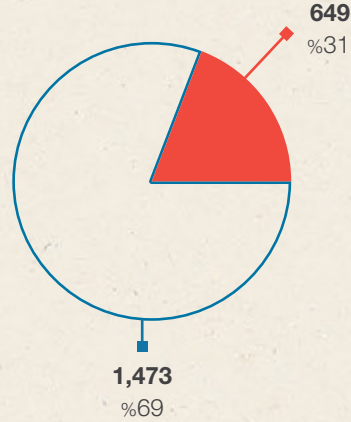

Otokar, sahip olduğu nitelikli insan kaynağının sürekli gelişiminin yanı sıra motivasyonunun ve bağlılığının da sürekli artırılmasına odaklanmaktadır. Bu doğrultuda, çalışanlarına karşılıklı güven ve saygının hakim olduğu, çalışan gelişiminin desteklendiği, katılımcılığın teşvik edildiği, insan haklarına saygılı ve eşitlikçi bir iş ortamı sunmaktadır.

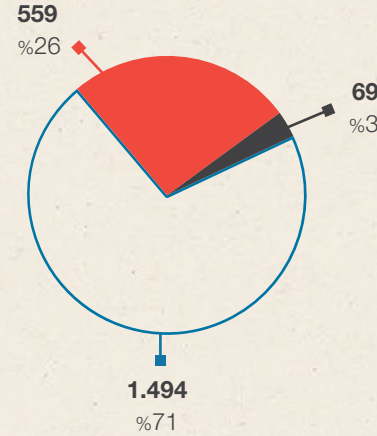
TOPLAM ÇALIŞAN SAYISI

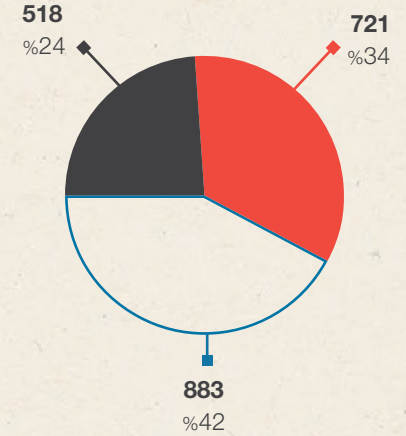
○ Erkek ○ Kadın

KATEGORİ BAZINDA
ÇALIŞAN SAYISI

○ Saha Çalışanı ○ Ofis Çalışanı

YAŞ GRUBUNA
GÖRE ÇALIŞAN SAYISI

● 18-30 ○ 30-50 ● 50+

EĞİTİM DÜZEYİNE
GÖRE ÇALIŞAN SAYISI

● İlköğretim ● Lise ○ Üniversite ve Üstü

RAPOR
HAKKINDAGENEL
MÜDÜR
MESAJIOTOKAR
HAKKINDASÜRDÜRÜLEBİLİR
GELİŞİM ODAKLI,
SORUMLU YÖNETİMİSTİKRARLI
BÜYÜME,
SÜREKLİ GELİŞİMKATMA
DEĞER
ODAKLI
İNOVASYONDEĞER
ZİNCİRİYLE
BİRLİKTE
GELİŞMEKİNSAN
ODAKLI
İŞYERİÇEVRE
DOSTU
ÜRETİMİKLİM
DEĞİŞİKLİĞİ,
ENERJİ VE
EMİSYONLARTOPLUMA
DEĞER
VERMEKPERFORMANS
VE YETENEK
YÖNETİMİİŞ SAĞLIĞI VE
GÜVENLİĞİ

Otokar, cinsiyet ayrımcılığının ortadan kaldırılmasına yönelik aşağıdaki ilkelere gönüllü olarak uyacağını ve ülke genelinde bu ilkelerin yaygınlaştırılmasına öncülük edeceğini taahhüt etmektedir.

1. İnsan haklarına saygılıyız. Tüm çalışanlarımıza eşitlik temel ilkesi ile davranırız.
2. Kadın, erkek çalışanımızın cinsiyet farkı gözetmeksizin sağlık, güvenlik ve refahlarını sağlarız.
3. Kadınların iş gücüne katılımını özel olarak destekleriz.
4. Kadın-erkek fırsat eşitliği kriterlerini tüm İnsan Kaynakları politikalarımızda tanımlarız.
5. Eşit işe eşit ücret politikası ile hareket eder, takipçisi oluruz.
6. Kariyer fırsatlarından eşit düzeyde faydalanılması için gerekli mekanizmaları kurarız.
7. Eğitim politikaları oluşturur, izler, kadınların katılımına özel olarak dikkat ederiz.
8. İş-aile yaşam dengesini koruyan çalışma ortam ve uygulamalarını oluştururuz.
9. Fırsat eşitliği plan ve kazanımlarımızla ilgili gelişmeleri iç ve dış iletişimle duyururuz.
10. Bildirgenin tüm etki alanımıza (iş ortaklarımız, tedarikçilerimiz) yayılmasını sağlarız.
11. Bildirgede yer alan hususların takibi için kurumumuzda bir liderlik ekibi oluştururuz.

Otokar'da işe alım, performans değerlendirme, ücretlendirme, çalışan kariyer ve eğitim planlamaları olmak üzere tüm insan kaynakları süreçleri Genel Müdür'ün sorumluluğunda olup Otokar İnsan Kaynakları Politikası ve Personel Yönetmeliği çerçevesinde yürütülmektedir.

Otokar, şirket operasyonlarında ve değer zincirinde Koç Holding'in tarafı olduğu BM Küresel İlkeler Sözleşmesi'ni bağlayıcı kabul etmektedir. İnsan kaynakları süreçlerinde insan haklarının korunmasına uygun biçimde hareket eden Otokar, ırk, cinsiyet, siyasi eğilim, felsefi görüş, din ve mezhep ayrımı yapmaz, ayrımcılık olarak nitelendirilebilecek davranışlarda bulunmaz. Eşit işe eşit ücret ilkesinin benimsendiği Otokar'da kadın ve erkek çalışan ücretleri arasında ayrım yapılmamaktadır. Denk işi yapan çalışanlar arasındaki ücret farkı yalnızca kıdem ve performansa dayalı prim farklılıkları nedeniyle oluşabilmektedir.

Otokar, kurum içi çeşitliliği önemsemekte ve kadınların çalışma hayatını iyileştirmek adına çalışmalar yürütmektedir. Otokar Kadınlar Kulübü çatısı altında, gönüllü Otokar çalışanları dezavantajlı kadın ve çocukların hayat kalitelerinin yükseltilmesine yardımcı olmaktadır. Otokar aynı zamanda Koç Topluluğu önderliğinde yürütülen toplumsal cinsiyet eşitliği projelerine aktif destek vermektedir. Geçtiğimiz yıllarda Ülkem İçin Engel Tanımıyorum Projesi kapsamında, çalışanların kronik hastalık risklerini azaltmak amacıyla hayata geçirilen Diyetisyen Polikliniği uygulamasıyla birçok çalışanın sağlıklı kilolarına dönmesi sağlanmıştır. 2017 yılında yine aynı amaçla Diyetisyen Polikliniği hizmeti başlatılmıştır. Yüksek katılımın sağlandığı poliklinik aracılığıyla Otokar çalışanları sağlıklı yaşam yolunda başarılı adımlar atmışlardır.

PERFORMANS
VE YETENEK
YÖNETİMİ

Otokar, sahip olduğu bilgi ve deneyimi genç kuşaklarla paylaşılarak onların kariyer gelişimlerine katkı sağlamayı hedeflemektedir. Çalışanlarının yetenek ve becerilerinin gelişmesine çeşitli gelişim ve eğitim uygulamalarıyla destek veren Otokar'da tüm çalışanlara performanslarına yönelik geri bildirim verilmektedir.

Otokar, çalışanların ücretlendirilmesine objektif ve sistematik yaklaşımlar takip etmektedir. Ücret seviyesinin belirlenmesinde yapılan iş ve üstlenilen sorumluluk temel kriterler olup, cinsiyet farklılıkları ücretlendirmeyi etkilememektedir. Otokar'ın ücretlendirme politikasında, SPK düzenlemeleri kapsamında idari sorumluluğu bulunan Yönetim Kurulu üyeleri ve üst düzey yöneticilerin ücretlendirme sistem ve uygulamalarına yer verilmektedir. Bu konuya yönelik detaylı bilgiye www.otokar.com.tr adresinden erişilebilir.

Otokar'da çalışanların performansı sistematik ölçme ve değerlendirme yöntemleri ve çalışanların katılımıyla gerçekleştirilmektedir. Performans değerlendirme toplantıları kapsamında, çalışanlar yılsonunda yöneticileri ile bir araya gelmektedir. Bu toplantılarda çalışan ve yöneticisi karşılıklı görüşerek çalışanın gelişim alanları belirlenmektedir.

Sürdürülebilir bir büyüme için çalışanlarının teknik bilgi ve deneyimlerinin yanı sıra kişisel gelişimlerine de katkı sağlamak Otokar'ın öncelikleri arasındadır. Çalışanları ihtiyaç duydukları eğitim faaliyetleriyle desteklemek Otokar'ın eğitim ve gelişim politikasının temelini oluşturmaktadır. Bu eğitimler geçmiş yılın performans sonuçları, performans geribildirim görüşmeleri ve gelişim planlama toplantıları doğrultusunda belirlenmektedir. 2017 yılında kişisel gelişim alanında daha çok Otokar çalışanına ulaşmak amacıyla birçok yeni eğitim modülü hayata geçirilerek bu konuda yoğun iletişim çalışmaları yürütülmüştür. Bu çalışmalar sonucunda 15 farklı başlıkta gerçekleştirilen kişisel gelişim eğitimlerine katılım oranında bir önceki yıla göre %51,9 artış sağlanmıştır. 2017 yılında, 1.952 Otokar çalışanına 73.466 kişixsaat eğitim verilmiştir.

Otokar çalışanları aynı zamanda, Koç Holding Lider Sensin Programı, Koç Üniversitesi Yüksek Lisans Programı (EMBA), Koç Topluluğu İç Koçluk Sistemi kapsamında Koç Topluluğu'nun sunduğu eğitim ve gelişim olanaklarından da faydalanabilmektedir. 2017 yılında, Topluluk çapında gerçekleştirilen yönetim geliştirme programlarının birçoğuna Otokar yöneticileri dahil edilmiştir. Koç Üniversitesi EMBA Programı'na 3, Yönetici ve Lider Geliştirme Programlarına 133 ve Harvard Business School online eğitimlerine ise 31 yönetici katılmıştır.

Otokar'da, çalışanların görüş ve önerileriyle yönetim süreçlerine katılımı desteklenmektedir. Bu kapsamda 2017 yılında çalışanlardan alınan 1.647 önerinin 856 tanesi projelendirilerek hayata geçirilmiştir.

Otokar, çalışanlarının şirket içi sosyal yaşamlarının yanı sıra özel yaşamlarını da desteklemektedir. Bu amaçla hayata geçirilen Çalışan Destek Programı kapsamında tüm çalışanlar psikolojik, tıbbi, mali ve hukuki konularda uzmanlardan danışmanlık desteği alabilmektedir.

Mesleki Eğitim Faaliyetleri

Otokar, İşkur, Çalışma Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığı gibi ulusal kurum ve bakanlıklarla işbirlikleri kurarak insan kaynağının yetersiz olduğu uzmanlık alanlarında nitelikli saha çalışanı yetiştirilmesine katkıda bulunmaya devam etmektedir. Gençlere sanayinin beklentilerine uygun yetkinlikleri kazandırmak ve sektörün nitelikli işgücü ihtiyacını karşılamak adına çeşitli mesleki eğitim süreçleri geliştirilmiştir. Bunun yanında, özelleşmiş işkollarında engelli istihdamını artırmak amacıyla engellilere yönelik mesleki eğitim faaliyetleri yürütülmektedir.

Küçük Mucitler Yarını Kodluyor

2017 yılında Otokar çalışanlarının 7-14 yaşları arasındaki çocuklarını dijital okuryazarlık noktasında geliştirmek ve farkındalık yaratabilmek amacıyla «Küçük Mucitler Yarını Kodluyor» projesi hayata geçirilmiştir. İK Direktörlüğü tarafından yürütülen proje kapsamında, Otokar çalışanlarının çocuklarından toplam 66'sına 594 saat kodlama ile ilgili eğitimler verilmiştir. Eğitimlerle çocukların kendi oyunlarını tasarlama, robotik devre kurma, 3 boyutlu tasarımlar yapma ve basma konularında bilgi sahibi olmaları sağlanmıştır.

İŞ SAĞLIĞI
VE GÜVENLİĞİ

Otokar, çalışanları ve üretim sahalarında bulunan diğer çalışanları için güvenli çalışma sahaları oluşturmayı hedeflemektedir. Otokar'da iş sağlığı ve güvenliği konularının yönetiminden iş güvenliği uzmanları, işyeri hekimleri ve yardımcı sağlık personelinin oluşan İş Sağlığı ve Güvenliği Birimi sorumludur. İş Sağlığı ve Güvenliği Birimi, Genel Müdür'e doğrudan raporlama yapan İnsan Kaynakları Direktörlüğü'ne bağlıdır.

İş sağlığı ve güvenliği konuları Genel Müdür tarafından imzalanmış olan Otokar İSG Politikası çerçevesinde yürütülmektedir. Politika metni çeşitli iletişim araçları vasıtasıyla çalışanlarla ve diğer paydaşlarla paylaşılmaktadır.

İş sağlığı ve güvenliği konusuna yönelik olarak birimler ve kişiler bazında performans hedefleri

verilmekte ve yıllık çalışma programları hazırlanmaktadır. Hedeflere ve çalışma programına uyum, performans değerlendirmelere girdi oluşturmaktadır. İş Sağlığı ve Güvenliği performansı yılda bir kez gerçekleştirilen Yönetim Gözden Geçirme toplantılarıyla değerlendirilmekte ve aylık olarak ilgili birimlere raporlanmaktadır.

İş sağlığı ve güvenliği uygulamaları OHSAS 18001 standardı doğrultusunda yürütülmektedir. 2017 yılında gerçekleşen OHSAS 18001 ara denetiminde herhangi bir uygunsuzluk kaydedilmemiştir. Söz konusu denetim iş güvenliği çalışmalarının tüm birimlere yayılması ve iş güvenliği kültürünün gelişiminde hızlı bir yol alınması açısından önemli bir fırsat olmuştur.

Otokar faaliyet sahalarında iş sağlığı ve güvenliği risklerinin azaltılması ve bu alandaki performansın iyileştirilmesi amacıyla İSG Komiteleri faaliyet göstermektedir. Çalışan temsilcilerinden oluşan İSG Komiteleri vasıtasıyla çalışanların iş sağlığı ve güvenliği sürecine katılımı temin edilmektedir. 2017 yılı itibarıyla, Otokar'da bulunan 7 İSG Komitesi'nde 16'sı çalışan temsilcisi olmak üzere 60 üye görev almaktadır. Komiteler faaliyetlerini ilgili yasaların belirlediği gerekliliklere uyumlu olarak yürütmektedir.

Düzenli olarak gerçekleştirilen İSG kurul toplantılarında kaza göstergeleri birim bazında yayınlanmakta ve kaza kök neden analizleri ve alınan tedbirler paylaşılmaktadır. 2017 yılında, 12 İSG kurulu ve 6 müteahhit iş güvenliği kurulu olmak üzere 18 İSG kurul toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Otokar, iş sağlığı ve güvenliği konusunda verdiği eğitimleri 2017 yılında da sürdürmüştür. İş sağlığı ve güvenliği konusunda bilgi ve farkındalığı artırmayı amaçlayan eğitim çalışmaları kapsamında 1.804 Otokar ve müteahhit firma çalışanına 18.288 kişixsaat eğitim verilmiştir.

Otokar, iş sağlığı ve güvenliği konusunda sahip olduğu önleyici ve düzeltici bir yaklaşım benimsemektedir. Bu yaklaşımın bir sonucu olarak 2012 yılından beri Otokar'da ölümcül vaka ve meslek hastalığı gerçekleşmemiştir. Fabrika içerisinde yapılan iyileştirmeler ve farkındalık eğitimleri sayesinde yaralanma oranı bir önceki yıla kıyasla %22 iyileştirilerek 1,74 düzeyine getirilirken, kayıp gün oranı %30 iyileştirilmiştir. 2014 yılından bu yana kayıp gün oranında kaydedilen iyileşme %63 düzeyine ulaşmıştır.

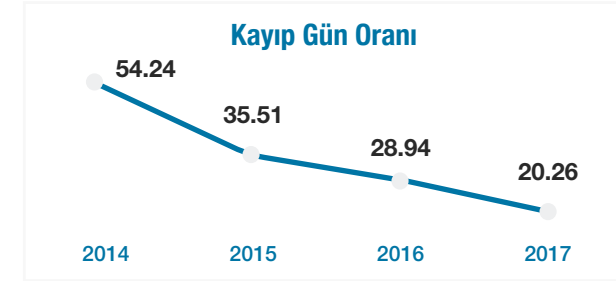
Otokar İSG Politikası

Otokar; ana görevi doğrultusundaki rekabet üstünlüğünü sağlamak ve stratejik hedeflerine ulaşmak için yaptığı çalışmalarda, çalışanlarını en önemli değeri olarak görür. Otokar, çalışanlarının ve fabrika sahasında iş, staj veya ziyaret amaçlı bulunan herkes için sağlıklı ve güvenli bir iş ortamı oluşturmak için gerekli tedbirleri almayı prensip edinmiştir. Sağlıklı ve güvenli bir iş ortamı oluşturmak için Otokar;

- İş Sağlığı ve Güvenliği ile ilgili gelişmeleri izler, mevcut yasal mevzuat hükümlerine uyar ve sözleşmelerden doğan yükümlülükleri yerine getirir.
- Faaliyetleriyle bağlantılı yaralanmaların ve sağlık bozulmalarının önlenmesi için, faaliyetlerinin iş sağlığı ve güvenliği risklerini belirler, analiz eder ve riskleri azaltacak tedbirleri alır.
- Çalışanların ve fabrika sahasında iş, staj ve ziyaret amaçlı bulunan herkesin bireysel ya da kurumsal sorumlulukların farkında olması için gerekli eğitim ve bilgilendirme faaliyetlerini yapar.
- Faaliyetlerini, İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistem gereklerine uygun olarak sürdürür. İş Sağlığı ve Güvenliği Sistemini ve İş Sağlığı ve Güvenliği performansını sürekli iyileştirmek için hedefler ve yönetim programları oluşturur, sonuçları izler, hedeflerden sapma durumunda gerekli önleyici faaliyetleri devreye sokar.

Otokar'a İSG Ödülleri

Otokar, Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası (MESS) tarafından iş sağlığı ve güvenliği alanında farkındalığı artırmak ve sürdürülebilir çabaları desteklemek amacıyla düzenlenen MESS Altın Eldiven ve Altın Öneri İş Sağlığı ve Güvenliği Yarışmalarında 2017 yılında iki ödül birden kazanmıştır. Üçüncü kez Altın Eldiven ödülüne layık görülen şirket Altın Öneri ödülünün de sahibi olmuştur.

ÇEVRE DOSTU ÜRETİM

Otokar Çevre Politikası ve ISO 14001 Çevre Yönetim Sistem Standardı, Otokar'ın çevre dostu üretim anlayışının temellerini oluşturmaktadır. Bu temeller üstünde yapılandırılan çevre yönetimi, yasal mevzuata tam uyumu, takip edilen sistem ve prosedürlerin uluslararası ölçekte emsal oluşturacak ölçüde ilkelerle şekillendirilmesini ve paydaş görüşleriyle sürekli gelişimi hedefler.

OTOKAR ÇEVRE POLİTİKASI

Otokar; ürün oluşturma, sunma ve ömür çevrimi sonuna kadar, doğrudan ve dolaylı olarak etkileşim içinde olduğu kişi, kurum ve kuruluşların çevre bilincini artırarak sürdürülebilir olmayı, yerel ve bölgesel komşularına karşı çevresel sorumluluklarını yerine getirerek biyoçeşitliliğin korunmasını, çevreci proses ve ürünler ile iklim değişikliği üzerindeki etkileri sürekli azaltacak iyileştirmeler yapmayı görev kabul eder.

Tüm proseslerinde çevrenin korunmasını ve doğal kaynakların etkin kullanımını esas alan sistemler oluşturur ve sürekliliğini sağlar.

Bu politika doğrultusunda;

Çevre ile ilgili yayınları izleyerek, mevcut kanun ve yönetmeliklere uyar.

Çevre kirliliğini, Çevre Yönetim Sistemi ile en aza indirerek kontrol altında tutar.

Tüm çalışanlarına ve yan sanayilerine çevreye karşı duyarlı olmaları konusunda destek olur.

Çevre amaç ve hedeflerini tüm kamuoyuna, yan sanayilerine ve ilgili kuruluşlara açık tutar.

Çevre etkinliklerini, diğer politika unsurlarına destek olacak şekilde yönlendirir.

Çevre performansını sürekli geliştirmeyi taahhüt eder.

Çevre korumayı, doğal kaynakların verimli kullanımını, yasal mevzuata tam uyumu, çevresel etkilerin azaltılmasına yönelik sürekli iyileştirme çalışmalarını ve tüm bu çalışmaların hayata geçirilmesi ve denetimine yönelik sistem ve

süreçlerin oluşturulmasını taahhüt altına alan Otokar Çevre Politikası'na kurumsal internet sitesinden ulaşılmaktadır.

Çevre yönetimine yönelik stratejik yönelimlerin belirlenmesinden

Otokar Yönetim Kurulu sorumludur. Belirlenen bu yönelimler doğrultusunda alınan karar ve çalışmaların kurumsal politika ve yasal düzenlemelere uyum içinde hayata geçirilmesi Otokar Genel Müdürü'nün sorumluluğudur.

RAPOR
HAKKINDAGENEL
MÜDÜR
MESAJIOTOKAR
HAKKINDASÜRDÜRÜLEBİLİR
GELİŞİM ODAKLI,
SORUMLU YÖNETİMİSTİKRARLI
BÜYÜME,
SÜREKLİ GELİŞİMKATMA
DEĞER
ODAKLI
İNNOVASYONDEĞER
ZİNCİRİYLE
BİRLİKTE
GELİŞMEKİNSAN
ODAKLI
İŞYERİÇEVRE
DOSTU
ÜRETİMİKLİM
DEĞİŞİKLİĞİ,
ENERJİ VE
EMİSYONLARTOPLUMA
DEĞER
VERMEK

SU YÖNETİMİ

MALZEME VE ATIK
YÖNETİMİ

Otokar üst yönetimi, çevre yönetim sistemlerinin uygunluğunu, yeterliliği ve etkinliğini periyodik olarak kontrol ederek güvence altına alır. Organizasyon genelinde çevre yönetim faaliyetleri ise Üretim ve Üretim ve Tesis Direktörü ve Yatırım Birim Yöneticisi liderliklerinde örgütlenen Çevre Yönetim Birimi tarafından yürütülür.

Otokar Çevre Yönetiminin ana çalışma alanları su ve enerji gibi doğal kaynaklar ve diğer malzemelerin verimli kullanımı, iklim değişikliği ile mücadele, atık su, katı atık ve sera gazı emisyonu yönetimi, biyoçeşitlilik, çevre yasa ve düzenlemelerine uyum, çalışanlara ve ilgili paydaşlara yönelik çevre eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları, sivil toplum kuruluşları ve ilgili diğer paydaşlarla iletişim ve iş birlikleridir. Çalışanlara eğitim programları ve çeşitli yönergelerle iletilen çevre yönetim prosedürleriyle çevresel etki azaltma, iç kontrol, atık yönetimi ve tehlikeli atık bertaraf süreçleri yönetilmektedir.

Çevresel etkiler, kurumsal risk yönetim sisteminin bir parçası olarak değerlendirilir; Çevresel Etki Kütüğünde tespit edilen etkilere yönelik belirginlik

analizleri yapılır. Çevresel Etki Kütüğü, yönetim sistemi iç tetkikleri, yeni malzeme siparişi ve yeni yatırımlar sonucunda yeni çevresel etkilerin ortaya çıkması halinde revize edilmektedir.

Otokar operasyonları genelinde, çevre performansının sürekli iyileştirilmesi Otokar Çevre Politikası'nın ana ilkesidir. Bu ilkenin etkinlikle hayata geçiriliyor olması periyodik şirket içi denetimlerle ve Koç Holding Denetim Grubu tarafından gerçekleştirilen yıllık denetimlerle kontrol ve takip edilmektedir. Bağımsız periyodik dış denetimlerle de tüm Otokar operasyonları ISO 14001 Çevre Yönetim Sistem Standardı sertifikasyonu doğrulanmaktadır. Ayrıca çevre yönetim uygulamaları T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı denetimlerine de tabidir. 2017 yılında Otokar'ın faaliyetlerinin çevresel etkileri nedeniyle paydaşlardan alınan bir şikâyet ya da çevre cezası bulunmamaktadır.

Çevre yönetimi gerçekleştirilirken yıllık ve beş yıllık hedefler kapsamında gerçekleştirilmektedir. Yönetim Sistemleri Çevresel Amaç, Hedef ve Yönetim Programlarının Belirlenmesi Prosedürü ile yıllık

hedeflerin belirlenmesi, yönetilmesi ve performans değerlendirilmesi süreçleri tanımlanmaktadır. Bu kapsamda hazırlanan 5 yıllık çalışma planı doğrultusunda yıllık hedefler de tespit edilmektedir. Hedeflere yönelik iş programları belirlenirken şirketin kendi vizyon ve stratejisinin yanında Koç Holding'in belirlediği çevre vizyon ve stratejik hedefleri de göz önünde bulundurulur. Bu şirket hedefleri, bireysel hedeflere yansıtılarak performans değerlendirme ve ücretlendirme sistemine dahil edilir. Hedef gerçekleştirme düzeyi hedef kartı sistematığıyla takip edilir. Elde edilen sonuçlar konusunda Genel Müdür'e ve Yönetim Kurulu'na bilgilendirme yapılmaktadır. Dönem faaliyetleri ve elde edilen performans sonuçları sürdürülebilirlik raporları, Koç Holding raporlama çalışmaları, Otokar Hattı Bülteni, Otokar Fabrikadan Haberler Bülteni, Otokar İSG Bülteni, yan sanayi eğitimleri ve çevre bilgilendirme notları aracılığıyla paydaşların bilgisine sunulmaktadır.

Otokar çevre yönetiminde değer zincirinin geneli dikkate alınması ilkesi gereği tedarikçi ve iş ortaklarının

da Otokar'la özdeş çevre yönetim yaklaşımlarını benimsemiş olmaları beklenir. ISO 14001 sertifikasyonu ve çevresel etki yönetim kriterleri tedarikçilerin seçiminde etkili olmaktadır. Saha denetimi ve öz değerlendirme sistemleriyle takip edilen tedarikçi çevre yönetimi uygulamalarının iyileştirilmesi adına gelişim planları hazırlanır ve planların uygulanma düzeyi takip edilir.

Otokar ve müteahhit firma çalışanlarının çevre yönetimi konusunda farkındalık ve teknik bilgilerinin geliştirilmesi adına eğitim faaliyetleri organize edilir. Bu kapsamda 2017'de Otokar çalışanlarına 490 kişi x saat, müteahhit firma çalışanlarına da 490 kişi x saat çevre eğitimi verilmiştir. Toplumsal çevre bilincinin geliştirilmesi adına da toplumun çeşitli kesimlerine yönelik olarak 2017 yılında 300 kişi x saat çevre eğitimi verilmiştir.

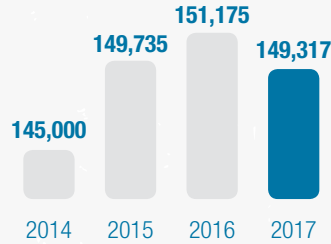
Raporlama döneminde çevre yönetiminin geliştirilmesi, yasal uyumun korunması ve çevre performansını geliştirmeye yönelik çalışmalara 259 bin TL üzerinde kaynak aktarılmıştır.

SU YÖNETİMİ

MALZEME VE ATIK
YÖNETİMİ

SU YÖNETİMİ

Gerek faaliyet devamlılığı gerekse de toplumsal açıdan stratejik bir değer olan su kaynaklarının verimli kullanılması çevre politikası kapsamında önem verilen bir konu olarak ön plana çıkmaktadır. Otokar Çevre Yönetim İlkeleri ve ISO 14001 Sistem Standardı gereklilikleri

Geri Kazanılarak Tekrar
Kullanılan Su Miktarı (m³)

doğrultusunda yapılan çalışmalar, verimli su tüketimini, geri kazanım ve atık su yönetimini içermektedir.

Otokar operasyonlarında, 2017 yılı içinde toplam yaklaşık 163 bin m³ temiz su tüketimi gerçekleşmiş, 149 bin m³ su, geri dönüşüm veya geri kazanım yöntemleriyle üretime geri kazandırılmıştır. Buna göre 2017'de toplam su ihtiyacının %49'u geri kazanılmış suyla karşılanmıştır. Bu oran bir önceki yıla kıyasla %7 daha fazladır.

Sakarya Arifiye'de bulunan fabrikada 2 adet evsel atık su arıtma tesisi, 2 adet de endüstriyel atık su arıtma tesisi bulunmaktadır. Bu tesisler sayesinde atık su Otokar Çevre Politikası, çevre yönetim sistemleri ve yasal düzenlemelere uygun olarak işlenerek kirlilik yükü deşarj izinlerinde belirtilen değerlere indirilir ve yine yasal düzenlemelerde belirtilen noktalara deşarj edilir.

2017 yılında Otokar operasyonları neticesinde yaklaşık 165 bin m³ atık su oluşmuştur. Bu atık su artırılarak yasal izinlerde belirtilen normlara eriştikten 92 bin m³'ü doğal alıcı ortama, 73 bin m³'ü belediye atık su kanalına deşarj edilmiştir. Yıl içinde gerçekleştirilen atık çamuru iyileştirme uygulamalarıyla bir önceki döneme kıyasla ürün başına arıtma çamuru %25 oranında azaltılmıştır.

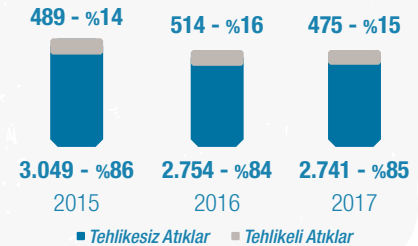
Otokar operasyonlarında kullanılan suyun ya da deşarj edilen atık suyun doğal su kaynaklarının biyoçeşitlilik niteliği üzerinde olumsuz bir etkisi bulunmamaktadır. Üretim tesisleri etki alanında doğal sit alanı, koruma altında bulunan havzalar, sulak alanlar ya da RAMSAR alanı bulunmamaktadır. Raporlama döneminde faaliyetlerin biyoçeşitlilik bakımından özel statüsü bulunan alanlar üzerinde bir etkisine de rastlanmamıştır.

MALZEME VE
ATIK YÖNETİMİ

Çevre politikasının da ana unsurlarından biri olan malzeme ve kaynakların verimli kullanılması, Otokar için hem üretim verimliliği hem de çevresel etkilerin azaltılması açısından önemlidir. Bu kapsamda malzemelerin verimli kullanımı çalışmaları yeniden kullanım ve geri kazanımı da kapsamaktadır.

Çevre politikası ve yönetim sistemi uyarınca atık yönetiminde, atıkların öncelikle en aza

indirgenmesi, sonrasında ise kaynağında ayrıştırılıp yasal izinlere sahip firmalar aracılığıyla maksimum düzeyde geri kazanılması hedeflenir. 2017 yılında oluşan 3.215 ton atık geri kazanılarak %98 oranında geri kazanım elde edilmiştir. 2017 yılında 287 bin ton ambalaj malzemesi kullanılmış, oluşan ambalaj atıkları %100 oranında geri kazanılmıştır.

Türlerine Göre
Atık Miktarı (ton - %)

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ, ENERJİ VE EMİSYONLAR

İklim değişikliği, üretim süreçleri ve ürün özellikleri nedeniyle Otokar'ın sürdürülebilirlik öncelikleri arasında yer alır. İklim değişikliğinin doğrudan nedenleri olduğundan enerji ve emisyon konuları da risk ve fırsat odaklı bir anlayışla ele alınır. Bu kapsamda Otokar, bir yandan üretim süreçleri ve ürünlerin etkilerini azaltmaya yönelik projeler yürütülürken diğer yandan da düşük karbon ekonomisi ve tüketicilerin bu yöndeki beklentilerini bir fırsat olarak değerlendirerek bu yönde ürün geliştirme çalışmaları yürütür.

Koç Topluluğu İklim Değişikliği Stratejisi ve 2020 Sera Gazı Stratejik Planı'na [internet sitesinden](#) erişebilirsiniz.

İklim değişikliğiyle mücadele çalışmaları yürütülürken takip edilen politikaların ana kaynakları Otokar Çevre Politikası, Ar-Ge Stratejisi, Koç Topluluğu İklim Değişikliği Stratejisi ve 2020 Sera Gazı Stratejik Planı'dır. Bu çalışmalar kapsamında üretim süreçlerinde gerçekleşen enerji tüketimi ve oluşan sera gazı diğer emisyonlar hesap edilerek sürekli takip edilir. Enerji verimliliği projeleriyle de enerji tüketimi ve emisyon miktarı azaltılır. Ar-Ge çalışmalarında ise alternatif yakıtlı, elektrikli ve yakıt verimliliği yüksek araç geliştirme projeleri ürün temelli emisyonların

azaltılmasında ön plana çıkmaktadır. Otokar'ın iklim değişikliğiyle mücadele çalışmalarının önemli bir ilkesi de bu yönde ortak çalışmalar yürütmek ve çeşitli sivil inisiyatiflere destek vermektir.

Otokar Yönetim Kurulu, iklim değişikliğiyle mücadeleye yönelik stratejik yönelimleri belirler. Aynı zamanda Yönetim Kurulu Üyesi de olan Otokar Genel Müdürü, bu yönelimler uyarınca hayata geçirilecek çalışmaların belirlenmesi, kurumsal politikalara ve yasal düzenlemelere uyum içinde yürütülmesini sağlar.

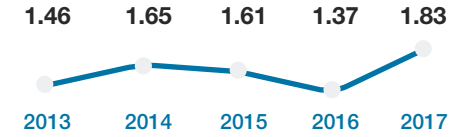
Şirket üst yönetimi ise operasyon süreçlerinde oluşan sera gazı ve diğer emisyonların hesaplanması, raporlanması ve bunlara yönelik sistemlerin uygunluğunu güvence altına almaktır. Bu sistemlerden elde edilen performans sonuçları periyodik toplantılarla değerlendirilmektedir. Operasyon süreçlerinde görevli birimler enerji tüketimi ve emisyon azaltıcı faaliyetleri yürütmekten sorumludur. Bu görev performans yönetim sisteminin bir parçası olarak ilgili yöneticilerin bireysel hedefleri arasında yer alıp ücretlendirme sisteminde de etkili olmaktadır.

ENERJİ VE
EMİSYONLAR

Otokar operasyonları genelinde oluşan sera gazı emisyonlarının kaynağı enerji tüketimidir. Bu nedenle emisyonların azaltılmasına yönelik çalışmalar da enerji verimliliğine odaklanmaktadır. Bu doğrultuda 2017'de fabrika sahasında yürütülen aydınlatma revizyonları ile yıllık 79 bin kWh üzerinde enerji tasarrufu sağlanarak sera gazı emisyonu yıllık 31 ton CO₂e düşürülmüştür. Enerjinin yoğun kullanıldığı alanlarda yapılan otomasyon işlemleriyle de 46 bin kWh üzerinde enerji tasarrufu sağlanarak 20 ton CO₂e emisyon azaltılmıştır. Evsel atıksu arıtma

tesisinin havalandırma havuzlarına eklenen sürekli oksijen takip sistemi ile blower çalışma aralıkları otomatik hale getirilmiş, böylelikle 49.992 Kwh enerji ve 21,49 ton CO₂ emisyon azaltımı gerçekleştirilmiştir. Yapılan diğer çalışmalarla da yıllık 112 bin kWh enerji tüketimi azaltılarak 21,5 ton CO₂e emisyon azaltımı gerçekleştirilmiştir. Tüm bu çalışmalar neticesinde enerji tüketimi yıllık 856 GJ, sera gazı emisyonları da 138 ton CO₂e azaltılmıştır.

Otokar sera gazı emisyonu performansı, doğrudan ve dolaylı enerji tüketim değerleri baz alınarak ISO 14064-1:2006

Üretilen Araç Başına Emisyon Trendi
(ton CO₂e/ünite)

Standardı, GHG Protokolü, IPCC 2006 Tier 1 yöntemleriyle hesaplanmaktadır. Elde edilen sonuçlar yıllık olarak raporlanmaktadır. 2017 yılında üretilen araç başına emisyon miktarı 1,83 ton CO₂e düzeyinde gerçekleşmiştir.

YEŞİL ULAŞIM
ÇÖZÜMLERİ

Kent nüfuslarının artması nedeniyle yoğunlaşan taşımacılık operasyonları iklim değişikliği sorunu da göz önünde bulundurulduğunda düşük emisyonlu, enerji verimli, konforlu ve düşük maliyetli araçlara olan ihtiyacı yükseltmektedir. Bu ihtiyaç Otokar Ar-Ge stratejisine, beklenen nitelikleri karşılayan fikri hakları %100 kendine ait araç tasarımlarıyla yansımaktadır. Bu nedenle, Ar-Ge faaliyetlerinin önemli bir ayağını da emisyon seviyesi düşük, çevreci yakıt alternatiflerinin özellikle toplu taşımaya yönelik araçlarda kullanılmasını artırmak oluşturmaktadır. Bu kapsamda Otokar bir yandan mevcut

araç portföyünün motor sistemlerini daha düşük emisyon düzeyine sahip sistemlerle revizyonunu gerçekleştirirken diğer yandan da özellikle elektrik başta olmak üzere alternatif yakıtların kullanıldığı araç uygulamalarına da odaklanmaktadır.

Geçmiş dönemlerde yapılagelen uygulamaların bir uzantısı olarak raporlama döneminde sürdürülen ve 2018'de tamamlanması hedeflenen proje ile POYRAZ araçlarına Euro 6 emisyon seviyelerinde egzoz gaz salınımı yapan motor sistemlerinin entegrasyonu ve tasarım doğrulama çalışmaları yürütülmüştür.

Diğer taraftan Otokar, 12 metre LF sınıfında elektrikli aracın seri üretime hazır hale getirilmesine yönelik projesine raporlama döneminde de devam etmiştir. 2021 yılında tamamlanması öngörülen proje kapsamında detay konsept çalışması, power train, CAE analiz, akü-araç tasarım ve geliştirilme faaliyetleri yürütülmektedir.

Projenin ilk etabında 12m LF sınıfı aracın çok hızlı şarj olabilen, kısa menzilli, pantograf uygulamasına sahip araçlara özel hatlarda kullanılabilir versiyonu tasarlanmış olup tasarım geliştirme faaliyetlerine devam edilmektedir.

TOPLUMA DEĞER VERMEK

Otokar, faaliyet gösterdiği toplumun gelişimine katkıda bulunarak artı değer yaratmayı hedeflemektedir. Sahip olduğu kurumsal sorumluluk bilinci doğrultusunda Otokar, toplumsal gelişim alanında Koç Topluluğu bünyesinde yürütülen çalışmalara aktif destek vermekte ve çalışanlarının toplumsal gelişim çalışmalarına gönüllü katılımını teşvik etmektedir.

Ülkem İçin Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini Destekliyorum

Otokar, Koç Topluluğu'nun şirketleri, çalışanları, bayileri ve tedarikçileri arasında sosyal sorumluluk olgusunu yaygınlaştırarak, toplumsal sorunlara karşı daha katılımcı bir tutum geliştirmeyi ve yerel gelişimi destekleyerek yaşam standardını yükseltecek projelerin hayata geçirilmesini amaçlayan "Ülkem İçin" Projesi'ni desteklemektedir.

Otokar, Koç Topluluğu bünyesinde başlatılan "Ülkem İçin Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini

Destekliyorum" projesine toplu taşıma sektöründe toplumsal cinsiyet eşitliği bilinci oluşturma çalışmalarıyla destek vermektedir. 2017 yılı boyunca Otokar, Ulaştırma Platformu Ödül Törenlerinde verdiği ödüllerle, sektörde kadın istihdamını artıran ve toplumsal eşitlik için örnek çalışmalar yürüten kurumları teşvik etmiştir.

Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinde Destek çalışmaları kapsamında, her yıl düzenlenen

19 Mayıs Gençlik Koşusunda 2017 yılında ilk kez kadın çalışanlar için ayrı bir kategori oluşturulmuş ve dereceye giren kadın çalışanlar ödüllendirilmiştir. Ayrıca Koç Holding önderliğinde ilerleyen HeforShe projesi kapsamında Koç Topluluğu Spor Kulübü'nün düzenlediği "Birbirimiz İçin Koşuyoruz" etkinliğine katılan Otokar çalışanları, toplam 54 kilometre mesafe kat etmiştir.

Çalışan Gönüllülüğü Çalışmaları

Otokar, kurumsal sosyal sorumluluk çalışmalarının yanı sıra çalışanlarının inisiyatifleriyle gerçekleştirilen gönüllü çalışmalara da destek vermektedir. Bu sayede, bir yandan toplumsal sorunların çözümünde Otokar çalışanlarının bilgi birikiminden ve emeklerinden yararlanılırken bir yandan da çalışanların kişisel gelişimine katkı sağlanmaktadır.

2017 yılında bu kapsamda, Otokar çalışanları tarafından kullanılmayan yaklaşık 50 cihaz

ve ölçü aleti TAYSAD'ın "Atma Değerlendir Meslek Okullarını Güçlendir" projesi için bağışlanmıştır. Mesleki Eğitime Tam Destek Projesi kapsamında İMKB Sakarya Mesleki Teknik Anadolu Meslek Lisesi, MESS Eğitim Vakfı uzmanlarının katılımıyla ziyaret edilmiştir. Bunun yanında, 400 lise öğrencisine yönelik Metal İşkolu ve Otomotiv Sektörü konusunda bilgilendirme semineri gerçekleştirilmiştir.

Yine çalışan gönüllülüğü çalışmaları kapsamında, öğrencilerinin kitap okuma alışkanlığı kazanmaları için Arifiye Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Bilgisayar Bölümü'nün kütüphanesine kitap desteğinde bulunulmuştur. 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nda Türk Metal Sendikası Sakarya Şubesi'yle Sakarya Valiliği Çocuk Evleri Sitesi'nde yaşayan kimsesiz çocuklar ile Sakaryaspor futbolcularının bir araya gelmesi sağlanmıştır.

Küçük Mucitler Yarını Kodluyor

Yüksek teknolojiyi üretime döndürmenin geleceğin en önemli başarı kriteri olduğuna inanan Otokar, eğitim destek faaliyetlerinde çocukları dijital okuryazarlıkla tanıştırmayı

hedeflemiştir. Bu kapsamda 2017 yılında Otokar Arifiye Fabrikasında düzenlenen «Küçük Mucitler Yarını Kodluyor» eğitimi ile 66 çocuk eğlenceli yöntemlerle kodlama ve gelecek

teknolojileriyle tanışmıştır. Eğitim sırasında çocuklar, kendi oyunlarını tasarlamayı, robotik devre kurmayı, 3 boyutlu tasarımlar yapmayı ve onları basmayı öğrenmişlerdir.

PERFORMANS TABLOSU

Çevresel Performans Göstergeleri	2013	2014	2015	2016	2017
Toplam Enerji Tüketim Miktarı (GJ)	184.489	149.684	189.565	180.249	171.069
Kaynağına Göre Toplam Doğrudan Enerji Tüketimi (GJ)	112.733	88.893	119.415	114.852	113.142
Yenilenebilir Enerji	0	225	225	225	241
Yenilenemeyen Enerji	112.733	88.668	119.190	114.627	112.901
Kaynağına Göre Toplam Dolaylı Enerji Tüketimi (GJ)	71.761	61.291	70.150	65.397	57.927
Yenilenebilir Enerji	0	0	0	0	0
Yenilenemeyen Enerji	71.761	61.291	70.150	65.397	57.927
Ünite Başına Enerji Tüketimi (GJ/ünite)	15,27	17,54	17,08	17,32	24,00
Enerji Tasarrufu (GJ)	1.135	2.110	5.550	932	856
Toplam Sera Gazı Emisyon Miktarı (Ton CO ₂ e)	17.373	14.068	17.883	14.291	13.570
Doğrudan (Scope 1)	7.804	5.895	8.528	5.570	5.845
Dolaylı (Scope 2)	9.569	8.173	9.355	8.721	7.725
Sera Gazı Emisyonu Azaltımı (Ton CO ₂ e)	151	188	492	124	138
Ünite Başına Sera Gazı Emisyonu (Ton CO ₂ e/ünite)	1,46	1,65	1,61	1,37	1,83
Toplam Su Çekimi (m ³)	195.161	215.050	275.123	213.367	162.823
Kuyu Suyu	126.003	147.300	181.960	113.647	77.334
Şebeke Suyu	68.118	65.790	89.303	97.820	83.849
Yağmur Suyu	1.040	1.960	3.860	1.900	1.640
Ünite Başına Taze Su Tüketimi (m ³ /ünite)	16,15	25,23	24,45	23	21,7
Geri Kazanılan ya da Tekrar Kullanılan Su (m ³)	-	145.000	149.735	151.175	149.317
Atık Su Deşarjı (m ³)	44.530	43.367	166.200	153.984	164.400
Atık Su Alıcı Kanalı	20.825	21.208	90.180	88.620	91.800
Doğal Alıcı Ortam	23.705	23.608	76.020	65.364	72.600
Bertaraf Metoduna Göre Toplam Tehlikeli Atık Miktarı (Ton)	631	557	489	513,8	475
Toplam Geri Kazanım	631	556	489	514	474
Bertaraf	1	1	0	0,03	0,11
Bertaraf Metoduna Göre Toplam Tehlikesiz Atık Miktarı (Ton)	5.288	4.310	3.049	2.754	2.741
Toplam Geri Kazanım	4.572	4.310	3.049	2.754	2.664
Bertaraf	716	-	0	0	76
Çalışanlara Sunulan Çevre Eğitimleri - Katılım (kişi sayısı)	978	583	495	1040	964
Doğrudan İstihdam	740	278	214	355	514
Müteahhit Firma Çalışanı	83	15	136	35	300
Sosyal Sorumluluk Amaçlı	155	290	145	650	150
Çalışanlara Sunulan Çevre Eğitimleri - Toplam Saat (kişixsaat)	1729	639	332	789	1.280
Doğrudan İstihdam	1370	299	229	320	490
Müteahhit Firma Çalışanı	204	49,5	104	35	490
Sosyal Sorumluluk Amaçlı	155	290	145	434	300

Sosyal Performans Göstergeleri

	2013	2014	2015	2016	2017
Çalışan Eğitimleri - Katılımcı Sayısı (kişi)	2.753	2.401	2.498	2.739	1.952
Saha Çalışanı	2.205	1.787	1.984	2.031	1.284
Ofis Çalışanı	548	614	514	708	668
Kadın	41	90	93	114	124
Erkek	2.712	2.311	2.405	2.625	1.828
Çalışan Eğitimleri - Toplam Saat (kişixsaat)	38.352	51.208	63.088	70.525	73.466
Saha Çalışanı	27.905	33.430	51.303	48.166	46.876
Ofis Çalışanı	10.447	17.778	11.785	22.359	26.590
Kadın	856	2.382	2.042	3.307	4.035
Erkek	37.496	48.826	61.046	67.219	69.431
Müteahhit Çalışanı Eğitimleri - Katılımcı Sayısı (kişi)	79	152	301	219	207
Saha Çalışanı	79	152	301	213	201
Ofis Çalışanı	0	0	0	6	6
Kadın	0	0	12	50	29
Erkek	79	152	289	169	178
Müteahhit Çalışanı Eğitimleri - Toplam Saat (kişixsaat)	532	190	301,5	1.448	2.484
Saha Çalışanı	532	190	301,5	1.402	2.412
Ofis Çalışanı	0	0	0	46	72
Kadın	0	0	16	320	346
Erkek	532	190	285,5	1.128	2.138
İSG Eğitimleri - Katılımcı Sayısı	1.988	1.210	1.774	2.294	1.804
Doğrudan İstihdam	-	-	1647	2.075	1.597
Müteahhit Firma Çalışanı	-	-	127	219	207
İSG Eğitimleri - Toplam Saat (kişixsaat)	11.027	11.534	19.867	25.156	18.288
Doğrudan İstihdam	-	-	19674	24.630	15.804
Müteahhit Firma Çalışanı	-	-	193	526	2.484
Yaralanma Oranı	1,4	1,37	1,89	2,24	1,74
Kadın	0	0	0	0	0
Erkek	1,46	1,45	1,97	2,34	1,87
Mesleki Hastalık Oranı	0,04	0,04	0,11	0,078	0,17
Kadın	0	0	0	0	0
Erkek	0,05	0,05	0,11	0,082	0,19
Kayıp Gün Oranı	32,07	54,24	35,51	28,94	20,26
Kadın	0	0	0	0	0
Erkek	33,54	57,33	36,98	30,37	21,79
İşle İlgili Ölüm Sayısı	0	0	0	0	0
Kurulu İSG Komitesi Sayısı	1	1	1	7	7
Kurulu İSG Komitelerindeki Toplam Üye Sayısı	13	17	14	60	60
Kurulu İSG Komitelerinde Çalışan Temsilcisi Sayısı	6	6	3	16	16

RAPOR HAKKINDA	GENEL MÜDÜR MESAJI	OTOKAR HAKKINDA	SÜRDÜRÜLEBİLİR GELİŞİM ODAKLI, SORUMLU YÖNETİM	İSTİKRARLI BÜYÜME, SÜREKLİ GELİŞİM	KATMA DEĞER ODAKLI İNNOVASYON	DEĞER ZİNCİRİYLE BİRLİKTE GELİŞMEK	İNSAN ODAKLI İŞYERİ	ÇEVRE DOSTU ÜRETİM	İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ, ENERJİ VE EMİSYONLAR	TOPLUMA DEĞER VERMEK
---------------------------	-----------------------------------	----------------------------	---	---	--	---	------------------------------------	-----------------------------------	--	-------------------------------------

Çalışan Demografisi	2013	2014	2015	2016	2017
Otokar Çalışanları	2.264	2.054	2.105	2.273	2.122
Kadın	99	101	102	107	105
Erkek	2.165	1.953	2.003	2.166	2.017
Müteahhit Firma Çalışanı	218	204	214	221	225
Kadın	22	27	49	50	31
Erkek	196	177	165	171	194
Sözleşme Türüne Göre Toplam Çalışan Sayısı					
Belirsiz Süreli İş Akdi	2.263	2.042	2.081	2.263	2.117
Kadın	99	101	101	107	105
Erkek	2.164	1.941	1.980	2.156	2.012
Geçici İş Akdi	1	12	24	10	5
Kadın	0	0	1	0	0
Erkek	1	12	23	10	5
Kategori Bazında Toplam Çalışan Sayısı					
Saha Çalışanı	1.624	1.436	1.484	1.599	1.473
Kadın	9	13	16	18	20
Erkek	1.615	1.423	1.468	1.581	1.453
Ofis Çalışanı	640	618	621	674	649
Kadın	90	88	86	89	85
Erkek	550	530	535	585	564
İstihdam Türüne Göre Toplam Çalışan Sayısı					
Tam Zamanlı	2.264	2.054	2.105	2.273	2.122
Kadın	99	101	102	107	105
Erkek	2.165	953	2.003	2.166	2.017
Yarı Zamanlı	0	0	0	0	0
Eğitim Düzeyine Göre Toplam Çalışan Sayısı					
İlköğretim	566	528	546	585	518
Lise	855	718	737	797	721
Üniversite ve Üstü	843	808	822	891	883
Yaş Grubuna Göre Toplam Çalışan Sayısı					
18-30	756	662	538	694	559
31-50	1.465	1.345	1.502	1.510	1.494
50+	43	47	65	69	69
Engelli Çalışan Sayısı					
Saha Çalışanı	63	56	59	61	59
Ofis Çalışanı	3	4	6	6	5
Kadın	2	3	5	5	4
Erkek	64	57	60	62	60

RAPOR HAKKINDA	GENEL MÜDÜR MESAJI	OTOKAR HAKKINDA	SÜRDÜRÜLEBİLİR GELİŞİM ODAKLI, SORUMLU YÖNETİM	İSTİKRARLI BÜYÜME, SÜREKLİ GELİŞİM	KATMA DEĞER ODAKLI İNOVASYON	DEĞER ZİNCİRİYLE BİRLİKTE GELİŞMEK	İNSAN ODAKLI İŞYERİ	ÇEVRE DOSTU ÜRETİM	İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ, ENERJİ VE EMİSYONLAR	TOPLUMA DEĞER VERMEK
---------------------------	-----------------------------------	----------------------------	---	---	---	---	------------------------------------	-----------------------------------	--	-------------------------------------

Çalışan Demografisi	2013	2014	2015	2016	2017
Üst Yönetim Yapısı (Sayı)					
Cinsiyet Bazında					
Kadın	0	0	0	0	0
Erkek	6	6	6	6	6
Yaş Grubuna Göre					
18-30	0	0	0	0	0
31-50	3	2	1	1	1
50+	3	4	5	5	5
Uyruk					
TC Vatandaşı	6	6	6	6	6
Yabancı Uyruklu	0	0	0	0	0
Orta Düzey Yönetim Yapısı (Sayı)					
Cinsiyet Bazında					
Kadın	3	3	3	3	3
Erkek	66	62	62	71	91
Yaş Grubuna Göre					
18-30	0	0	0	0	0
31-50	63	57	55	63	83
50+	6	8	10	11	11
Toplu Sözleşme Kapsamında Çalışan İşgücü (Sayı)	1.624	1.436	1.484	1.601	1.478
İşe Yeni Alınan Çalışanlar (Sayı)	1.009	344	1.003	1.042	113
Cinsiyet Bazında					
Kadın	24	13	10	17	19
Erkek	985	331	993	1.025	94
Yaş Grubuna Göre					
18-30	721	231	646	657	72
31-50	286	113	351	379	39
50+	2	0	6	6	2
İşten Ayrılan Çalışanlar (Sayı)	1.026	554	952	874	264
Cinsiyet Bazında					
Kadın	10	11	9	12	21
Erkek	1.016	543	943	862	243
Yaş Grubuna Göre					
18-30	706	325	569	482	101
31-50	312	222	369	374	135
50+	8	7	14	18	28
Doğum İznine Ayrılan Kadın Çalışan Sayısı	3	6	7	7	4
Doğum İzninden Dönen Kadın Çalışan Sayısı	3	6	10	8	3

GRI İÇERİK İNDEKSİ

Gösterge	Açıklamalar ve Sayfa Numaraları	Hariç Tutulan
GRI 101: Temel 2016		
GRI 102: Genel Göstergeler 2016		
Kurumsal Profil		
102-1	Künye (s.53)	-
102-2	www.otokar.com.tr/tr/urunler	-
102-3	Künye (s.53)	-
102-4	Rapor Hakkında (s.3)	-
102-5	Otokar Hakkında (s.9)	-
102-6	İstikrarlı Büyüme, Sürekli Gelişim (s.19)	-
102-7	Otokar Hakkında (s.9); İnsan Odaklı İşyeri (s.30)	-
102-8	Performans Verileri (s.46-47)	-
102-9	Değer Zinciriyle Birlikte Gelişmek (s.24)	-
102-10	Şirketin operasyonel ya da finansal yapısında veya tedarik zincirinde belirgin bir değişiklik olmamıştır.	-
102-11	Sürdürülebilir Gelişim Odaklı, Sorumlu Yönetim (s.13,16); Değer Zinciriyle Birlikte Gelişmek (s.27-28); Çevre Dostu Üretim (s.37)	-
102-12	Sürdürülebilir Gelişim Odaklı, Sorumlu Yönetim (s.13,16); Değer Zinciriyle Birlikte Gelişmek (s.27-28); Çevre Dostu Üretim (s.37)	-
102-13	Üye Olunan Kuruluşlar (s.17)	-
Strateji		
102-14	Genel Müdür Mesajı (s.5)	-
Etik ve Dürüstlük		
102-16	Sürdürülebilir Gelişim Odaklı, Sorumlu Yönetim (s.13-14)	-
Yönetişim		
102-18	Sürdürülebilir Gelişim Odaklı, Sorumlu Yönetim (s.12)	-
Paydaş Katılımı		
102-40	Sürdürülebilir Gelişim Odaklı, Sorumlu Yönetim (s.17)	-
102-41	Otokar Hakkında (s.10)	-
102-42	Sürdürülebilir Gelişim Odaklı, Sorumlu Yönetim (s.17)	-
102-43	Sürdürülebilir Gelişim Odaklı, Sorumlu Yönetim (s.17)	-
102-44	Değer Zinciriyle Birlikte Gelişmek (s.27)	-
Raporlama Uygulaması		
102-45	Rapor Hakkında (s.3)	-
102-46	Rapor Hakkında (s.3); Sürdürülebilir Gelişim Odaklı, Sorumlu Yönetim (s.16)	-
102-47	Sürdürülebilir Gelişim Odaklı, Sorumlu Yönetim (s.16)	-

RAPOR
HAKKINDAGENEL
MÜDÜR
MESAJIOTOKAR
HAKKINDASÜRDÜRÜLEBİLİR
GELİŞİM ODAKLI,
SORUMLU YÖNETİMİSTİKRARLI
BÜYÜME,
SÜREKLİ GELİŞİMKATMA
DEĞER
ODAKLI
İNOVASYONDEĞER
ZİNCİRİYLE
BİRLİKTE
GELİŞMEKİNSAN
ODAKLI
İŞYERİÇEVRE
DOSTU
ÜRETİMİKLİM
DEĞİŞİKLİĞİ,
ENERJİ VE
EMİSYONLARTOPLUMA
DEĞER
VERMEK

Gösterge	Açıklamalar ve Sayfa Numaraları		Hariç Tutulan
102-48	Geçmiş raporlarda verilen bilgilere yönelik belirgin bir değişiklik yapılmamıştır.		
102-49	Sürdürülebilir Gelişim Odaklı, Sorumlu Yönetim (s.16)		
102-50	Rapor Hakkında (s.3)		
102-51	Rapor Hakkında (s.3)		
102-52	Rapor Hakkında (s.3)		
102-53	Künye (s.53)		
102-54	Rapor Hakkında (s.3)		
102-55	GRI İçerik İndeksi (s.48-52)		
102-56	Yasal Uyarı (s.53)		
Öncelikli Konular			
Standart	Gösterge	Açıklamalar ve Sayfa Numaraları	Dahil Edilmeyen
İklim Değişikliği, Enerji ve Sera Gazları			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli Konunun Açıklaması ve Bağlayıcılığı	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.16); Çevre Dostu Üretim (s.36-38); İklim Değişikliği, Enerji ve Emisyonlar (s.40-41)	-
	103-2 Yönetim Yaklaşımı ve Bileşenleri	Çevre Dostu Üretim (s.36-38); İklim Değişikliği, Enerji ve Emisyonlar (s.40-41)	-
	103-3 Yönetim Yaklaşımı Değerlendirmesi	Çevre Dostu Üretim (s.36-38); İklim Değişikliği, Enerji ve Emisyonlar (s.40-41)	-
GRI 302: Enerji 2016	302-1 Organizasyonun enerji tüketimi	Performans Verileri (s.44-47)	-
	302-3 Enerji yoğunluğu	Performans Verileri (s.44-47)	-
	302-4 Enerji tüketiminin azaltılması	Performans Verileri (s.44-47)	-
GRI 305: Emisyonlar 2016	305-1 Doğrudan (Scope 1) sera gazı emisyonları	Performans Verileri (s.44-47)	-
	305-2 Dolaylı Enerji (Scope 2) sera gazı emisyonları	Performans Verileri (s.44-47)	-
	305-4 Sera gazı emisyonları yoğunluğu	Performans Verileri (s.44-47)	-
	305-5 Sera gazı emisyonlarının azaltılması	Performans Verileri (s.44-47)	-
Çevresel Etkisi Azaltılmış Araçlar			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli Konunun Açıklaması ve Bağlayıcılığı	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.16); Yeşil Ulaşım Çözümleri (s.41)	-
	103-2 Yönetim Yaklaşımı ve Bileşenleri	Yeşil Ulaşım Çözümleri (s.41)	-
	103-3 Yönetim Yaklaşımı Değerlendirmesi	Yeşil Ulaşım Çözümleri (s.41)	-
GRI 302: Enerji 2016	302-5 Ürün ve hizmetlerin enerji gereksinimlerinin azaltılması	Yeşil Ulaşım Çözümleri (s.41)	-

RAPOR
HAKKINDAGENEL
MÜDÜR
MESAJIOTOKAR
HAKKINDASÜRDÜRÜLEBİLİR
GELİŞİM ODAKLI,
SORUMLU YÖNETİMİSTİKRARLI
BÜYÜME,
SÜREKLİ GELİŞİMKATMA
DEĞER
ODAKLI
İNNOVASYONDEĞER
ZİNCİRİYLE
BİRLİKTE
GELİŞMEKİNSAN
ODAKLI
İŞYERİÇEVRE
DOSTU
ÜRETİMİKLİM
DEĞİŞİKLİĞİ,
ENERJİ VE
EMİSYONLARTOPLUMA
DEĞER
VERMEK

Öncelikli Konular			
Standart	Gösterge	Açıklamalar ve Sayfa Numaraları	Dahil Edilmeyen
Üretimin Çevresel Etkileri			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli Konunun Açıklaması ve Bağlayıcılığı	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.16); Çevre Dostu Üretim (s.36-38)	-
	103-2 Yönetim Yaklaşımı ve Bileşenleri	Çevre Dostu Üretim (s.36-38)	-
	103-3 Yönetim Yaklaşımı Değerlendirmesi	Çevre Dostu Üretim (s.36-38)	-
GRI 303: Su 2016	303-1 Kaynak bazında Su Tüketimi	Performans Verileri (s.44-47)	-
	303-2 Su tüketiminde belirgin ölçüde etkilenen su kaynakları	Çevre Dostu Üretim (s.36-38)	-
	303-3 Geri dönüştürülen ve tekrar kullanılan su	Performans Verileri (s.44-47)	-
GRI 307: Çevre Yasalarına Uyum 2016	306-1 Kalite ve hedef bazında atık su deşarjı	Performans Verileri (s.44-47)	-
	306-2 Tür ve bertaraf metodu bazında atıklar	Performans Verileri (s.44-47)	-
GRI 307: Çevre Yasalarına Uyum 2016	307-1 Çevre yasa ve düzenlemelerine karşı uyumsuzluk durumları	Çevre Dostu Üretim (s.36-38)	-
Ürün ve Hizmet Sorumluluğu			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli Konunun Açıklaması ve Bağlayıcılığı	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.16); Ürün ve Hizmet Sorumluluğu (s.27-28)	-
	103-2 Yönetim Yaklaşımı ve Bileşenleri	Ürün ve Hizmet Sorumluluğu (s.27-28)	-
	103-3 Yönetim Yaklaşımı Değerlendirmesi	Ürün ve Hizmet Sorumluluğu (s.27-28)	-
GRI 416: Tüketici Sağlığı ve Emniyeti 2016	416-1 Ürün ve hizmet kategorilerinin sağlık ve emniyet açısından değerlendirilmesi	Ürün ve Hizmet Sorumluluğu (s.27-28)	-
	416-2 Ürün ve hizmetlerin sağlık ve emniyet etkilerine yönelik yasalara uyumsuzluk vakaları	Ürün ve Hizmet Sorumluluğu (s.27-28)	-
İnsan Hakları			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli Konunun Açıklaması ve Bağlayıcılığı	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.16); İnsan Odaklı İşyeri (s.30-34)	-
	103-2 Yönetim Yaklaşımı ve Bileşenleri	İnsan Odaklı İşyeri (s.30-34)	-
	103-3 Yönetim Yaklaşımı Değerlendirmesi	İnsan Odaklı İşyeri (s.30-34)	-
GRI 405: Çeşitlilik ve Eşit Olanaklar 2016	405-1 Çalışanlarda ve yönetim organlarında çeşitlilik	İnsan Odaklı İşyeri (s.30-34); Performans Verileri (s.44-47)	-
İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli Konunun Açıklaması ve Bağlayıcılığı	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.16); İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele (s.13-14)	-
	103-2 Yönetim Yaklaşımı ve Bileşenleri	İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele (s.13-14)	-
	103-3 Yönetim Yaklaşımı Değerlendirmesi	İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele (s.13-14)	-
GRI 205: Yolsuzlukla Mücadele 2016	205-3 Kesinleşmiş yolsuzluk vakaları ve alınan önlemler	İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele (s.13-14)	-
Toplumsal Gelişim ve Çalışan Gönüllülüğü			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli Konunun Açıklaması ve Bağlayıcılığı	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.16); Topluma Değer Vermek (s.43)	-
	103-2 Yönetim Yaklaşımı ve Bileşenleri	Topluma Değer Vermek (s.43)	-
	103-3 Yönetim Yaklaşımı Değerlendirmesi	Topluma Değer Vermek (s.43)	-
GRI 203: Dolaylı Ekonomik Etkiler 2016	203-1 Altyapı yatırımları ve desteklenen hizmetler	Topluma Değer Vermek (s.43)	- -

RAPOR
HAKKINDAGENEL
MÜDÜR
MESAJIOTOKAR
HAKKINDASÜRDÜRÜLEBİLİR
GELİŞİM ODAKLI,
SORUMLU YÖNETİMİSTİKRARLI
BÜYÜME,
SÜREKLİ GELİŞİMKATMA
DEĞER
ODAKLI
İNNOVASYONDEĞER
ZİNCİRİYLE
BİRLİKTE
GELİŞMEKİNSAN
ODAKLI
İŞYERİÇEVRE
DOSTU
ÜRETİMİKLİM
DEĞİŞİKLİĞİ,
ENERJİ VE
EMİSYONLARTOPLUMA
DEĞER
VERMEK

Öncelikli Konular			
Standart	Gösterge	Açıklamalar ve Sayfa Numaraları	Dahil Edilmeyen
Çalışan Hakları			
GRI 409: Zorla ve Zorunlu Çalıştırma 2016	103-1 Öncelikli Konunun Açıklaması ve Bağlayıcılığı	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.16); İnsan Odaklı İşyeri (s.30-34)	-
	103-2 Yönetim Yaklaşımı ve Bileşenleri	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.16); İnsan Odaklı İşyeri (s.30-34)	-
	103-3 Yönetim Yaklaşımı Değerlendirmesi	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.16); İnsan Odaklı İşyeri (s.30-34)	-
GRI 408: Çocuk Emeği 2016	408-1 Çocuk işçi çalıştırma bakımından belirgin risk barındıran operasyon ve tedarikçiler	Raporlama döneminde, Otokar operasyonlarında çocuk işçi çalıştırma riski gözlemlenmemiştir. Aynı ilke tedarikçi denetim sürecinde de dikkate alınmış ve risk unsuruna rastlanmamıştır.	-
GRI 409: Zorla ve Zorunlu Çalıştırma 2016	409-1 Zorla ve zorunlu çalıştırma bakımından belirgin risk barındıran operasyon ve tedarikçiler	Raporlama döneminde, Otokar operasyonlarında zorla ve zorunlu çalıştırma riski gözlemlenmemiştir. Aynı ilke tedarikçi denetim sürecinde de dikkate alınmış ve risk unsuruna rastlanmamıştır.	-
Risk Yönetimi			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli Konunun Açıklaması ve Bağlayıcılığı	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.16); Risk Yönetimi (s.13)	-
	103-2 Yönetim Yaklaşımı ve Bileşenleri	Risk Yönetimi (s.13)	-
	103-3 Yönetim Yaklaşımı Değerlendirmesi	Risk Yönetimi (s.13)	-
Yetenek Yönetimi			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli Konunun Açıklaması ve Bağlayıcılığı	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.16); İnsan Odaklı İşyeri (s.30-34)	-
	103-2 Yönetim Yaklaşımı ve Bileşenleri	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.16); İnsan Odaklı İşyeri (s.30-34)	-
	103-3 Yönetim Yaklaşımı Değerlendirmesi	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.16); İnsan Odaklı İşyeri (s.30-34)	-
GRI 401: İstihdam 2016	401-1 Yeni işe alım ve çalışan sirkülasyonu	Performans Verileri (s.44-47)	-
GRI 404: Eğitim 2016	404-1 Çalışan başına eğitim saati	Performans Verileri (s.44-47)	-
Paydaş Katılımı			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli Konunun Açıklaması ve Bağlayıcılığı	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.16); Paydaş Katılımı (s.17)	-
	103-2 Yönetim Yaklaşımı ve Bileşenleri	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.16); Paydaş Katılımı (s.17)	-
	103-3 Yönetim Yaklaşımı Değerlendirmesi	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.16); Paydaş Katılımı (s.17)	-
İş Sağlığı ve Güvenliği			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	403-2 Yaralanma, meslek hastalığı, kayıp gün, ve devamsızlık türleri ve oranları; ve iş nedenli ölüm sayısı	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.16); İnsan Odaklı İşyeri (s.30-34)	-
	103-2 Yönetim Yaklaşımı ve Bileşenleri	İnsan Odaklı İşyeri (s.30-34)	-
	103-3 Yönetim Yaklaşımı Değerlendirmesi	İnsan Odaklı İşyeri (s.30-34)	-
GRI 403: İş Sağlığı ve Güvenliği 2016	403-1 Resmi yönetim-çalışan iş sağlığı ve emniyeti komiteleri	Performans Verileri (s.44-47)	-
	403-2 Yaralanma, meslek hastalığı, kayıp gün, ve devamsızlık türleri ve oranları; ve iş nedenli ölüm sayısı	Performans Verileri (s.44-47)	-
İnnovasyon			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli Konunun Açıklaması ve Bağlayıcılığı	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.16); Katma Değer Odaklı İnnovasyon (s.21-22)	-
	103-2 Yönetim Yaklaşımı ve Bileşenleri	Katma Değer Odaklı İnnovasyon (s.21-22)	-
	103-3 Yönetim Yaklaşımı Değerlendirmesi	Katma Değer Odaklı İnnovasyon (s.21-22)	-

RAPOR
HAKKINDAGENEL
MÜDÜR
MESAJIOTOKAR
HAKKINDASÜRDÜRÜLEBİLİR
GELİŞİM ODAKLI,
SORUMLU YÖNETİMİSTİKRARLI
BÜYÜME,
SÜREKLİ GELİŞİMKATMA
DEĞER
ODAKLI
İNOVASYONDEĞER
ZİNCİRİYLE
BİRLİKTE
GELİŞMEKİNSAN
ODAKLI
İŞYERİÇEVRE
DOSTU
ÜRETİMİKLİM
DEĞİŞİKLİĞİ,
ENERJİ VE
EMİSYONLARTOPLUMA
DEĞER
VERMEK

Öncelikli Konular			
Standart	Gösterge	Açıklamalar ve Sayfa Numaraları	Dahil Edilmeyen
Yerel Ekonomiye Destek			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli Konunun Açıklaması ve Bağlayıcılığı	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.16); İstikrarlı Büyüme, Sürekli Gelişim (s.19)	-
	103-2 Yönetim Yaklaşımı ve Bileşenleri	İstikrarlı Büyüme, Sürekli Gelişim (s.19)	-
	103-3 Yönetim Yaklaşımı Değerlendirmesi	İstikrarlı Büyüme, Sürekli Gelişim (s.19)	-
GRI 201: Ekonomik Performans 2016	201-1 Üretilen ve dağıtılan ekonomik değer	Performans Verileri (s.44-47)	-
Müşteri Memnuniyeti			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli Konunun Açıklaması ve Bağlayıcılığı	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.16); Değer Zinciriyle Birlikte Gelişmek (s.24-28)	-
	103-2 Yönetim Yaklaşımı ve Bileşenleri	Değer Zinciriyle Birlikte Gelişmek (s.24-28)	-
	103-3 Yönetim Yaklaşımı Değerlendirmesi	Değer Zinciriyle Birlikte Gelişmek (s.24-28)	-
Rekabetçi Strateji Planlama			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli Konunun Açıklaması ve Bağlayıcılığı	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.16); İstikrarlı Büyüme, Sürekli Gelişim (s.19)	-
	103-2 Yönetim Yaklaşımı ve Bileşenleri	İstikrarlı Büyüme, Sürekli Gelişim (s.19)	-
	103-3 Yönetim Yaklaşımı Değerlendirmesi	İstikrarlı Büyüme, Sürekli Gelişim (s.19)	-

RAPOR
HAKKINDAGENEL
MÜDÜR
MESAJIOTOKAR
HAKKINDASÜRDÜRÜLEBİLİR
GELİŞİM ODAKLI,
SORUMLU YÖNETİMİSTİKRARLI
BÜYÜME,
SÜREKLİ GELİŞİMKATMA
DEĞER
ODAKLI
İNNOVASYONDEĞER
ZİNCİRİYLE
BİRLİKTE
GELİŞMEKİNSAN
ODAKLI
İŞYERİÇEVRE
DOSTU
ÜRETİMİKLİM
DEĞİŞİKLİĞİ,
ENERJİ VE
EMİSYONLARTOPLUMA
DEĞER
VERMEK**KÜNYE**

Otokar Otomotiv ve Savunma Sanayi A.Ş.

Genel Müdürlük:Aydınevler Mah. Saygı Cad. No: 58 A Blok
34854 Küçükyalı İstanbul - Türkiye
T: +90 216 564 71 00 / F: +90 216 489 29 67**Fabrika:**Atatürk Cad. No: 6 Arifiye 54580
Sakarya - Türkiye
T: +90 264 229 22 44 / F: +90 264 229 22 42**Rapor hakkında bilgi edinmek; görüş ve önerilerinizi iletmek için;****Kurumsal İletişim Bölümü**Beril Gönüllü - Selin Özdemir
T: +90 216 489 29 50**Raporlama Danışmanı & Tasarım**Kıymet-i Harbiye
info@kiymetiharbiye.com
T: +90 212 279 13 13**YASAL UYARI**

Otokar 2017 Sürdürülebilirlik Raporu ("Rapor"), Otokar Otomotiv ve Savunma Sanayi A.Ş. ("Otokar") tarafından hazırlanmıştır. Bu Rapor'da yer alan ve eksiksiz olma vasfını taşımayan tüm bilgi, görüş ve değerlendirmeler Otokar tarafından sağlanmış ve bu Rapor amacıyla bağımsız olarak doğrulanmamıştır.

Bu Rapor, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmış olup, herhangi bir yatırım kararı için temel oluşturmayı amaçlamamaktadır. Bu raporda yer alan bilgiler Otokar hisselerinin satışına ait herhangi bir teklifi veya bir teklifin parçasını ya da bu tür bir satış sürecine davet niteliği teşkil etmez ve bu Rapor'un yayımlanmasıyla bu tür bir yasal ilişki kurulmuş sayılmaz.

Bu Rapor'da yer alan tüm bilgi ve ilişkili belgelerin, Rapor'un kapsadığı dönem itibarıyla doğru olduğuna inanılmakta olup bilgiler güvenilir kaynaklara dayanarak iyi niyetle açıklanmıştır. Ancak Otokar bu bilgilere yönelik herhangi bir beyan, garanti ya da taahhütte bulunmamaktadır. Buna uygun olarak Otokar, Otokar hissedarları, Otokar iştirakleri veya onların yönetim kurulu üyeleri, çalışanları ya da danışmanları, bu Rapor kapsamında açıklanan herhangi bir bilgi ya da iletişimde veya bu Rapor'da yer alan bilgilere dayanan veya yer almayan bir bilgi neticesinde kişi veya kişilerin doğrudan ya da dolaylı olarak uğrayacağı kayıp ve zararından sorumlu değildir.

